TEZAURUL DE MONEDE ROMANE IMPERIALE DESCOPERIT LA BARZA, COM. DĂNEŞTI, JUD. GORJ

GHEORGHE POPILIAN
şi *PETRE GHERGHE*

Tezaurul pe care îl prezentăm s-a găsit în satul Barza (fost Arţaru), com. Dăneşti, jud. Gorj[1], în apropierea pârâului Şasa, care trece prin cele două localităţi amintite. Comuna Dăneşti se află la o distanţă de 7–8 km spre sud-est de Târgu Jiu, reşedinţa judeţului.

Monedele au fost descoperite în timpul refacerii şoselei care leagă Târgu Jiu de Dăneşti. În luna mai 1969, un excavator care scotea prundişul necesar reparaţiei şoselei de pe valea pârâului Şasa a scos la iveală un vas, se pare o amforă romană, în care fuseseră depuse mai multe monede romane. Lucrătorii drumari l-au anunţat pe profesorul Ion Ciocăzanu, care a constatat că Florea Bordei şi Gheorghe Negrea, care au condus excavatorul, descoperiseră un depozit de monede romane imperiale din argint, alcătuit din 1807 piese. Muzeul Judeţean Gorj „Alexandru Ştefulescu" a recuperat la început 1337 de monede[2].

Descoperirea de la Barza nu este singulară în Depresiunea Târgu Jiu. Aici s-au descoperit, pe lângă castre (Bumbeşti-Jiu[3], Cătunele[4], Porceni Birnici, astăzi Pleşa, or. Bumbeşti-Jiu[5], Pinoasa, com. Câlnic[6]), şi alte situri romane *(vici, villae rusticae)* şi aşezări daco-romane. Amintim câteva dintre ele. Mai întâi menţionăm situl arheologic de la Săcelu, jud. Gorj, despre care cu ani în urmă se credea că fusese un castru, dar în realitate aici a existat o *villa rustica*[7]. Tot în această zonă au fost depistate mai multe aşezări, la Bârseşti (azi suburbie a mun. Târgu Jiu), jud. Gorj[8], Cartiu, com. Turcineşti, jud. Gorj[9], Gura Plaiului (loc în defileul Jiului)[10], Ohaba, com. Bălăneşti, jud. Gorj[11]. În oraşul Târgu Jiu, în cartierul olarilor, în punctul „Ştirbeiul lui Ionicioiu", s-au găsit numeroase fragmente ceramice romane, precum şi temeliile unei clădiri. S-ar putea ca în acest loc să fi existat o *villa rustica*[12]. Ne oprim aici cu această enumerare, siturile cu vestigii romane în această zonă fiind mult mai multe. Dar ceea ce este foarte interesant este faptul că în zona de nord a Olteniei s-au descoperit multe tezaure monetare, la: Băleşti[13], Brădiceni, com. Peştişani[14], Bumbeşti-Jiu[15], Grui, com. Muşeteşti[16], Leurda, or. Motru[17], Peşteana-Vulcan, com. Ciuperceni[18], Pişteştii din Vale (astăzi inclus în satul Bălăneşti)[19], Preajba Mare, mun. Târgu Jiu[20], Slobozia, mun. Târgu Jiu[21], Strâmtu, com. Slivileşti, toate în jud. Gorj[22], Şişeşti, jud. Mehedinţi[23], Horezu, jud. Vâlcea[24].

BSNR, XCII–XCVII,1998–2003, p. 83–110

Se poate spune că în Depresiunea Târgu Jiu s-au descoperit multe vestigii romane, dar cercetările arheologice au fost puține. Se impune ca această zonă să fie în atenția specialiștilor.

CATALOGUL MONEDELOR

Nero

1. AR ↓ 2,90 g; 18 mm.
RIC, 41, Roma, anii 63–68.

2–6. AR ↓ 3,10 g; 18 mm; ↓ 3,02 g; 18 mm; ↓ 3,05 g; 17,5 mm; ↓ 3,04 g; 17 mm; ↓ 2,46 g; 17 mm.
RIC, 45, Roma, anii 63–68.

7. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 52, Roma, anii 63–68.

8. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 53, Roma, anii 63–68.

9–10. AR ↓ 3,00 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 54, Roma, anii 63–68.

11. AR ↓ 2,86 g; 18 mm.
RIC, 58, Roma, anii 63–68.

Galba

12. AR ↓ 3,10 g; 18 mm.
RIC, 4, Roma, anii 68–69.

Vitellius

13. AR ↓ 2,90 g; 18 mm.
RIC, 2, Roma, anul 69.

14–15. AR ↑ 3,05 g; 19 mm; ↓ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 18, Roma, anul 69.

16. AR ↓ 2,08 g; 18,3 mm.
RIC, 20, Roma, anul 69.

17–19. AR ↓ 2,07 g; 17,5 mm; ↓ 3,05 g; 18 mm; ↓ 2,07 g; 17,5 mm.
RIC, 24, Roma, anul 69.

Vespasian

20. AR ↓ 2,82 g; 16 mm.
RIC, 2, Roma, anii 69–71.

21–22. AR ↓ 2,74 g; 19 mm; ↓ 2,92 g; 17 mm.
RIC, 4, Roma, anii 69–71.

23–24. AR ↓ 2,09 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 5, Roma, anii 69–71.

25. AR ↓ 3,00 g; 16 mm.
RIC, 7, Roma, anii 69–71.

26. AR ↓ 2,94 g; 17 mm.
RIC, 9, Roma, anii 69–71.

27–33. AR ↓ 2,09 g; 16 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm; ↓ 2,94 g; 17 mm; ↓ 2,07 g; 16 mm; ↓ 2,79 g; 18 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm; ↓ 2,07 g; 17 mm.
RIC, 10, Roma, anii 69–71.

34–38. AR ↓ 2,08 g; 17 mm; ↘ 2,92 g; 17 mm; ↓ 2,96 g; 16,5 mm; ↓ 2,83 g; 17 mm; ↑ 2,97 g; 18 mm.
RIC, 15, Roma, anii 69–71.

39. AR ↓ 3,60 g; 17 mm.
RIC, 20, Roma, anii 69–71.

40. AR ↓ 2,83 g; 17 mm.
RIC, 22 (var.), Roma, anii 69–71.

41–42. AR ↓ 2,92 g; 17 mm; ↓ 2,92 g; 17,5 mm.
RIC, 30, Roma, anii 70–72.

43–45. AR ↓ 2,92 g; 18 mm; ↓ 2,09 g; 16 mm; ↓ 2,86 g; 17 mm.
RIC, 37, Roma, anii 70–72.

46–47. AR ↑ 2,95 g; 18 mm; ↓ 3,16 g; 18 mm.
RIC, 42, Roma, anii 72–73.

48. AR ↓ 2,94 g; 15 mm.
RIC, 49, Roma, anii 72–73.

49. AR ↓ 3,12 g; 16 mm.
RIC, 50, Roma, anii 72–73.

50–51. AR ↓ 2,09 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 52, Roma, anii 72–73.

52. AR ↑ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 65, Roma, anul 73.

53–54. AR ↑ 3,00 g; 18 mm; ↓ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 65, Roma, anul 73.

55. AR ↑ 3,04 g; 18 mm.
RIC, 66 b, Roma, anul 73.

56. AR ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 72, Roma, anul 74.

57. AR ↓ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 89, Roma, anul 75.

58–61. AR ↓ 2,08 g; 18 mm; ↓ 2,08 g; 19,5 mm; ↓ 2,09 g; 18 mm; ↓ 2,09 g; 17 mm.
RIC, 90, Roma, anul 75.

62–63. AR ↓ 2,78 g; 18 mm; ↓ 3,05 g; 18 mm.
RIC, 91, Roma, anul 75.

64. AR ↘ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 101, Roma, anul 76.

65–67. AR ↓ 2,08 g; 18 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm; ↓ 2,95 g; 17 mm.

RIC, 103, Roma, anii 78–79.

68–69. AR ↑ 3,00 g; 16,5 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 107, Roma, anii 77–78.

70–71. AR ↓ 3,00 g; 17 mm; ↓ 2,09 g; 16 mm.
RIC, 109, Roma, anii 77–78.

72–74. AR ↓ 2,09 g; 18 mm; ↓ 3,01 g; 17 mm; ↑ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 110, Roma, anii 77–79;

75–77. AR ↓ 3,04 g; 18,5 mm; ↓ 2,94 g; 18 mm; ↓ 3,25 g; 18 mm.
RIC, 124 b, Roma, anii 75–79.

78–79. AR ↓ 3,00 g; 19 mm; ↓ 2,92 g; 19 mm.
RIC, 131 b, Roma, anii 78–79.

80. AR ↓ 2,07 g; 18 mm.
RIC, 89 sau 99 a-b, Roma, anul 75.

81. AR ↓ 2,08 g; 18 mm.
Av. IMP. CAESAR VAESPASIANVS AVG.
Rv. Marte cu trofeul şi cu lancea, apoi COS.

Vespasian: *Titus*

82. AR ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 195, Roma, anii 77–78.

83. AR ↘ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 211, Roma, anii 75–79.

84. AR ↓ 2,08 g; 17 mm.
RIC, 218, Roma, anii 78–79.

Vespasian: Domitian

85–87. AR ↓ 3,00 g; 19 mm; ↓ 3,00 g, 19 mm; ↓ 2,09 g; 19 mm.
RIC, 238, Roma, anul 76.

88. AR ↓ 2,09 g; 17 mm.
RIC, 242, Roma, anul 79.

89. AR ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 246, Roma, anul 79.

90. AR ↘ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 248, Roma, nedatată.

Titus

91. AR ↓ 2,95 g; 18 mm.
RIC, 27 b, Roma, anul 80.

92. AR ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 12, Roma, anul 79.

93. AR ↓ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 17, Roma, anul 79.

94. AR ↓ 2,09 g; 16 mm.
RIC, 19, Roma, anul 79.

Titus: Vespasian

95–96. AR ↑ 3,01 g; 17 mm; ↓ 2,09 g; 17 mm.
RIC, 63, Roma, anii 80–81.

Titus: Domitian

97. AR ↖ 3,03 g; 17 mm.
RIC, 41, (var.), Roma, anul 80; Robertson, 2.

98. AR ↓ 2,81 g; 18 mm.
RIC, 51, Roma, anul 80.

Domitian

99. AR ↓ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 17, Roma, anul 81.

100–101. AR ↓ 2,94 g; 18 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 18, Roma, anul 81.

102–103. AR ↓ 3,01 g; 17 mm; ↓ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 22, Roma, anul 81.

104. AR ↓ 3,00 g; 19 mm.
RIC, 133, Roma, anii 88–89.

105–106. AR ↓ 3,25 g; 20 mm; ↓ 3,01 g; 19 mm.
RIC, 149, Roma, anul 90.

107. AR ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 190, Roma, anii 95–96.

108. AR ↓ 2,08 g; 17 mm.
Av. IMP. CAES. DOMITIANVS AVG. P. M. Cap laureat, dreapta, anii 81–83.
Rv. şters.

109. AR ↘ 3,06 g; 16 mm.
Av. IMP. CAES. DOMITIANVS AVG. P. M. Cap laureat, dreapta.
Rv. şters. Minerva ca la RIC, 11.

Nerva

110. AR ↓ 3,33 g; 16 mm.
RIC, 16, Roma, anul 97.

111–112. AR ↓ 3,02 g; 16 mm; ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 24, Roma, anul 97.

113. AR ↓ 1,73 g; 16 mm.
RIC, 25, Roma, anul 98.

114. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 27, Roma, anul 97.

115. AR ↓ 3,04 g; 15 mm.
RIC, 28, Roma, anul 97.

Traian

116. AR ↓ 3,14 g; 17 mm.
RIC, 29, Roma, anii 98–99.

117. AR ↓ 3,02 g; 19 mm.
RIC, 38, Roma, anul 100.

118–119. AR ↓ 3,00 g; 18 mm; ↓ 2,95 g; 18 mm.
RIC, 59, Roma, anii 101–102.

120–121. AR ↓ 3,02 g; 18 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 60, Roma, anii 101–111.
122. AR ↓ 3,40 g; 17 mm.
RIC, 67, Roma, anii 101–111.
123–124. AR ↓ 3,03 g; 18 mm; ↘ 2,05 g; 18 mm.
RIC, 98, Roma, anii 103–111.
125. AR ↓ 3,24 g; 18 mm.
RIC, 100, Roma, anii 103–111.
126. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 102, Roma, anii 103–111.
127. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 104, Roma, anii 103–111.
128. AR ↘ 2,98 g; 18 mm.
RIC, 115, Roma, anii 103–111.
129. AR ↓ 2,84 g; 18 mm.
RIC, 116, Roma, anii 103–111.
130–134. AR ↓ 3,00 g; 18 mm; ↘ 3,50 g; 17 mm; ↓ 3,28 g; 16 mm; ↓ 3,02 g; 18 mm; ↓ 3,10 g; 18 mm.
135. AR ↓ 2,07 g; 18 mm.
RIC, 120, Roma, anii 103–111.
136. AR ↓ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 121, Roma, anii 103–111.
137. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 121, Roma, anii 103–111.
138–141. AR ↓ 3,03 g; 19 mm; ↓ 3,10 g; 18 mm; ↘ 3,02 g; 18 mm; ↘ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 122, Roma, anii 103–111.
142. AR ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 127, Roma, anii 103–111.
143–145. AR ↓ 3,02 g; 17 mm; ↓ 2,07 g; 18 mm; ↓ 2,06 g; 18 mm.
RIC, 128, Roma, anii 103–111.
146–147. AR ↓ 3,03 g; 17 mm; ↓ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 129, Roma, anii 103–111.
148. AR ↓ 3,04 g; 18 mm.
RIC, 142, Roma, anii 103–111.
149. AR ↓ 3,04 g; 19 mm.
RIC, 158, Roma, anii 103–114.
150–151. AR ↓ 3,13 g; 18 mm; ↓ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 220, Roma, anii 104–111.
152. AR ↓ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 243, Roma, anii 112–114.
153. AR ↓ 3,10 g; 19 mm.
RIC, 272, Roma, anii 112–114.
154. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 292, Roma, anii 112–114.
155. AR ↓ 3,39 g; 18 mm.
RIC, 295, Roma, anii 112–114.
156. AR ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 318, Roma, anii 114–117.
157. AR ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 318, Roma, anii 114–117.
158. AR ↓ 3,16 g; 17 mm.
RIC, 320, Roma, anii 114–117
159–160. AR ↓ 3,02 g; 18 mm; ↓ 2,44 g; 18 mm.
RIC, 331, Roma, anii 114–117.
161–162. AR ↓ 3,00 g; 19 mm; ↓ 3,24 g; 18 mm.
RIC, 332, Roma, anii 114–117.
163–164. AR ↑ 3,09 g; 18 mm; ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 337, Roma, anii 114–117.
165. AR ↓ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 340, Roma, anii 114–117.
166. AR ↓ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 343, Roma, anii 114–117.
167–168. AR ↘ 3,00 g; 17 mm; ↓ 3,22 g; 18 mm.
RIC, 343 (var.), Roma, anii 114–117.
169. AR ↓ 2,09 g; 19 mm.
RIC, 348, Roma, anii 114–117.
170. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 349, Roma, anii 114–117.
171. AR ↓ 3,40 g; 18 mm.
RIC, 350, Roma, anii 114–117.
172. AR ↓ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 360, Roma, anii 114–117.
173. AR ↘ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 361, Roma, anii 114–117.

Hadrian

174. AR ↓ 3,09 g; 17 mm.
RIC, 9, Roma, anul 117.
175. AR ↓ 3,22 g; 18 mm.
RIC, 11, Roma, anul 117.
176. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 22, Roma, anul 117.
177. AR ↓ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 42, Roma, anul 118.
178. AR ↓ 3,06 g; 17 mm.
RIC, 77, Roma, anii 119–122.
179. AR ↓ 3,03 g; 17 mm.
RIC, 78, Roma, anii 119–122.
180–182. AR ↓ 3,32 g; 18 mm; ↓ 2,85 g; 18 mm; ↓ 3,26 g; 18 mm.
RIC, 80 c, Roma, anii 119–122.
183. AR ↓ 3,01 g; 17 mm.
RIC, 81, Roma, anii 119–122.
184. AR ↓ 3,15 g; 18 mm.
RIC, 82, Roma, anii 119–122.
185. AR ↓ 2,75 g; 18 mm.
RIC, 83, Roma, anii 119–122.
186. AR ↓ 3,15 g; 18 mm.
RIC, 90, Roma, anii 119–122.

187. AR ↓ 3,50 g; 16 mm.
RIC, 96, Roma, anii 119–122.
188. AR ↓ 3,09 g; 17 mm.
RIC, 101, Roma, anii 119–122.
189–192. AR ↓ 3,07 g; 18 mm; ↓ 2,89 g; 17 mm; ↓ 3,05 g; 17 mm; ↓ 3,10 g; 18 mm.
RIC, 118 (var.), Roma, anii 119–122.
193. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 122, Roma, anii 119–122.
194. AR ↓ 3,06 g; 17 mm.
RIC, 126, Roma, anii 119–122.
195. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 128, Roma, anii 119–122.
196. AR ↘ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 137 b, Roma, anii 119–122.
197. AR ↘ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 139, Roma, anii 119–122.
198. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 141, Roma, anii 119–122.
199. AR ↓ 2,94 g; 17 mm.
RIC, 157, Roma, anii 125–128.
200–201. AR ↓ 3,32 g; 18 mm; ↓ 2,75 g; 18 mm.
RIC, 162, Roma, anii 125–128;
202–203. AR ↓ 3,10 g; 18 mm; ↓ 2,65 g; 17 mm.
RIC, 175, Roma, anii 125–128.
204. AR ↘ 3,10 g; 17 mm.
RIC, 178, Roma, anii 125–128.
205. AR ↘ 3,15 g; 19 mm.
RIC, 181, Roma, anii 125–128.
206–208. AR ↓ 3,03 g, 18 mm; ↓ 3,25 g; 18 mm; ↓ 2,97 g; 17 mm.
RIC, 182; Roma, anii 125–128.
209. AR ↓ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 183, Roma, anii 125–128.
210. AR ↓ 2,75 g; 18 mm.
RIC, 198, Roma, anii 125–128.
211. AR ↓ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 217, Roma, anii 132–134.
212. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 225, Roma, anii 134–138.
213. AR ↓ 3,00 g; 15,5 mm.
RIC, 236, Roma, anii 134–138.
214. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 256, Roma, anii 134–138.
215. AR ↓ 2,95 g; 17 mm.
RIC, 237, Roma, anii 134–138.
216–217. AR ↓ 3,25 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 244 (var.), Roma, anii 134–138.
218. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 245 A, Roma, anii 134–138.
219. AR ↓ 3,24 g; 16 mm.
RIC, 247, Roma, anii 134–138.
220–222. AR ↓ 3,03 g; 17 mm; ↓ 2,99 g; 16 mm; ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 256, Roma, anii 134–138.
223. AR ↓ 3,45 g; 18 mm.
RIC, 261, Roma, anii 134–138.
224–227. AR ↓ 2,96 g; 17 mm; ↓ 3,03 g; 17 mm; ↓ 3,01 g; 18 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 267, Roma, anii 134–138.
228. AR ↓ 3,21 g; 17 mm.
RIC, 270, Roma, anii 134–138.
229. AR ↓ 3,45 g; 17 mm.
RIC, 276, Roma, anii 134–138.
230–231.AR ↓ 3,03 g; 17 mm; ↓ 2,09 g; 17 mm.
RIC, 282, Roma, anii 134–138.
232–233. AR ↓ 2,08 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 290 d, Roma, anii 134–138.
234. AR ↓ 2,84 g; 16 mm.
RIC, 299, Roma, anii 134–138.
235. AR ↓ 3,03 g; 17 mm.
RIC, 300, Roma, anii 134–138.
236. AR ↓ 3,09 g; 17 mm.
RIC, 301, Roma, anii 134–138.
237. AR ↓ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 326, Roma, anii 134–138.
238. AR ↓ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 330, Roma, anii 134–138.
239. AR ↓ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 351, Roma, anii 134–138.
240. AR ↓ 2,60 g; 18 mm.
RIC, 389 B, Roma, anul 139.

Hadrian: Sabina

241–242. AR ↓ 3,19 g; 16 mm; ↓ 2,98 g; 17 mm.
RIC, 391, Roma.
243. AR ↓ 3,04 g; 17 mm.
RIC, 396, Roma.
244–245. AR ↓ 3,00 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 17 mm.
RIC, 396, Roma.
246. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 398, Roma.

Hadrian: Lucius Aelius

247. AR ↓ 2,96 g; 17 mm.
RIC, 430, Roma, anul 137.
248. AR ↓ 3,17 g; 17 mm.
RIC, 432, Roma, anul 137.

Hadrian: Antoninus Pius

249. AR ↓ 2,57 g; 18 mm.

RIC, 432, Roma, anul 137.

250. AR ↓ 3,22 g; 18 mm.
RIC, 449, Roma, anul 138.

Antoninus Pius

251. AR ↓ 2,65 g; 17 mm.
RIC, 5 b, Roma, anul 138.

252. AR ↓ 2,97 g; 18 mm.
RIC, 7, Roma, anul 138.

253. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 23, Roma, anul 139.

254. AR ↓ 3,31 g; 17 mm.
RIC, 35, Roma, anul 139.

255–257. AR ↓ 3,15 g; 17 mm; ↓ 2,13 g; 16 mm; ↓ 2,92 g; 17 mm.
RIC, 43, Roma, anul 139.

258. AR ↓ 2,91 g; 17 mm.
RIC, 44, Roma, anul 139.

259. AR ↓ 2,85 g; 18 mm.
RIC, 46, Roma, anul 139.

260. AR ↓ 3,14 g; 17 mm.
RIC, 49, Roma, anul 139.

261. AR ↓ 2,43 g; 16 mm.
RIC, 58, Roma, anul 139.

262. AR ↓ 3,24 g; 18 mm.
RIC, 60, Roma, anii 162–163.

263–265. AR ↓ 2,70 g; 17 mm; ↓ 3,50 g; 16 mm; ↓ 3,58 g; 16 mm.
RIC, 62 a, Roma, anii 140–143.

266–267. AR ↓ 3,21 g; 18 mm; ↓ 2,93 g; 18 mm.
RIC, 63 B, Roma, anii 140–143.

268–269. AR ↓ 3,31 g; 16 mm; ↓ 3,52 g; 17 mm.
RIC, 64, Roma, anii 140–143.

270–271.AR ↓ 3,48 g; 17 mm; ↓ 3,25 g; 17 mm.
RIC, 65, Roma, anii 140–143.

272. AR ↓ 3,39 g; 17 mm.
RIC, 66, Roma, anii 140–143.

273. AR ↓ 3,14 g; 18 mm.
RIC, 69, Roma, anii 140–143.

274. AR ↑ 2,79 g; 17 mm.
RIC, 70, Roma, anii 140–143.

275. AR ↓ 3,13 g; 17 mm.
RIC, 78 b, Roma, anii 140–143.

276–278. AR ↓ 3,18 g; 17 mm; ↓ 3,11 g; 18 mm; ↑ 3,27 g; 17 mm.
RIC, 111 b, Roma, anii 143–144.

279. AR ↓ 3,21 g; 17 mm.
RIC, 117, Roma, anii 143–144.

280. AR ↓ 3,15 g; 18 mm.
RIC, 127, Roma, anii 145–161.

281–282. AR ↑ 3,58 g; 18 mm; ↓ 3,40 g; 18 mm.
RIC, 129, Roma, anii 145–161.

283. AR ↓ 3,05 g; 18 mm.
RIC, 130, Roma, anii 145–161.

284–287. AR ↓ 3,03 g; 18 mm; ↓ 3,45 g; 16 mm; ↓ 2,30 g; 17 mm; ↓ 3,07 g; 17 mm.
RIC, 136, Roma, anii 145–161.

288. AR ↓ 2,85 g; 17 mm.
RIC, 137, Roma, anii 145–161.

289. AR ↓ 3,04 g; 17 mm.
RIC, 154, Roma, anii 145–161.

290–292. AR ↓ 3,09 g; 18 mm; ↑ 3,30 g; 16 mm; ↓ 3,54 g; 16 mm.
RIC, 155, Roma, anii 145–161.

293. AR ↓ 3,13 g; 17 mm.
RIC, 156, Roma, anii 146–161.

294. AR ↓ 3,53 g; 18 mm.
RIC, 162, Roma, anii 147–148.

295. AR ↓ 3,67 g; 17 mm.
RIC, 167, Roma, anii 147–167.

296. AR ↓ 3,59 g; 17 mm.
RIC, 167, Roma, anii 147–148.

297. AR ↓ 3,08 g; 18 mm.
RIC, 168, Roma, anii 147–148.

298. AR ↓ 3,25 g; 17 mm.
RIC, 172, Roma, anii 147–148.

299–301. AR ↓ 3,05 g; 18 mm; ↓ 3,80 g; 17 mm; ↓ 3,12 g; 17 mm.
RIC, 175, Roma, anii 148–149.

302. AR ↓ 3,57 g; 16 mm.
RIC, 176, Roma, anii 148–149.

303. AR ↓ 3,37 g; 17 mm.
RIC, 177, Roma, anii 148–149.

304–305. AR ↓ 2,71 g; 17 mm; ↑ 3,09 g; 17 mm.
RIC, 179, Roma, anii 148–149.

306. AR ↓ 2,31 g; 16 mm.
RIC, 181, Roma, anii 149–150.

307. AR ↓ 3,10 g; 18 mm.
RIC, 183, Roma, anii 148–149.

308–309. AR ↓ 3,23 g; 16 mm; ↓ 3,34 g; 18 mm.
RIC, 188, Roma, anii 149–150.

310. AR ↓ 3,20 g; 18 mm.
RIC, 189, Roma, anii 149–150.

311. AR ↓ 3,01 g; 17 mm.
RIC, 194, Roma, anii 150–151.

312. AR ↘ 2,90 g; 17 mm.
RIC, 200 c, Roma, anii 150–151.

313. AR ↓ 2,90 g; 17 mm.
RIC, 201, Roma, anii 150–151.

314. AR ↓ 3,10 g; 17 mm.
RIC, 229 a, Roma, anii 153–154.
315. AR ↓ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 204, Roma, anii 151–152.
316. AR ↓ 3,03 g; 17 mm.
RIC, 205, Roma, anii 151–152.
317. AR ↓ 2,76 g; 17 mm.
RIC, 216 a, Roma, anii 151–152.
318. AR ↓ 3,31 g; 17 mm.
RIC, 218, Roma, anii 151–152.
319. AR ↑ 2,01 g; 16 mm.
RIC, 219, Roma, anii 152–153.
320–322. AR ↑ 2,71 g; 18 mm; ↓ 3,37 g; 17 mm; ↓ 2,66 g; 16 mm.
RIC, 221, Roma, anii 152–153.
323–325. AR ↓ 3,24 g; 17 mm; ↑ 3,00 g; 16 mm; ↓ 1,79 g; 17 mm.
RIC, 222, Roma, anii 152–153.
326–327. AR ↑ 2,93 g; 18 mm; ↑ 3,08 g; 18 mm.
RIC, 229 a, Roma, anii 153–154.
328–331. AR ↑ 3,07 g; 18 mm; ↑ 3,20 g; 17 mm; ↓ 2,56 g; 18 mm; ↑ 3,50 g; 17 mm.
RIC, 231, Roma, anii 153–154.
332–333. AR ↓ 3,01 g; 17 mm; ↓ 2,99 g; 18 mm.
RIC, 238, Roma, anii 154–155.
334–335. AR ↓ 3,23 g; 17 mm; ↑ 3,73 g; 18 mm.
RIC, 239, Roma, anii 154–155.
336–338. AR ↑ 2,53 g; 17 mm; ↓ 3,06 g; 16 mm; ↓ 3,19 g; 17 mm.
RIC, 240, Roma, anii 154–155.
339. AR ↓3,43 g; 17 mm.
RIC, 245, Roma, anii 155–156.
340–341. AR ↓ 3,51 g; 16 mm; ↑ 2,57 g; 19 mm.
RIC, 248, Roma, anii 155–156.
342. AR ↑ 3,29 g; 17 mm.
RIC, 249, Roma, anii 155–156.
343. AR ↓ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 252, Roma, anii 155–156.
344–346. AR ↓ 2,98 g; 17 mm; ↘ 3,37 g; 16 mm; ↑ 2,35 g; 17 mm.
RIC, 260, Roma, anii 156–157.
347. AR ↑ 3,23 g; 18 mm.
RIC, 262, Roma, anii 156–157.
348–350. AR ↑ 3,10 g; 16 mm; ↓ 2,92 g; 18 mm; ↓ 2,98 g; 17 mm.
RIC, 264, Roma, anii 156–157.
351. AR ↓ 3,27 g; 16 mm.
RIC, 274, Roma, anii 157–158.
352–353. AR ↓ 3,23 g; 16 mm; ↑ 3,16 g; 17 mm.
RIC, 275, Roma, anii 157–158.
354. AR ↓ 3,03 g; 16 mm.
RIC, 277, Roma, anii 157–158.
355. AR ↑ 3,38 g; 16 mm.
RIC, 283, Roma, anii 157–158.
356. AR ↓ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 285, Roma, anii 158–159.
357. AR ↓ 3,07 g; 17 mm.
RIC, 285, Roma, anii 158–159.
358. AR ↓ 3,18 g; 16 mm.
RIC, 286 a, Roma, anii 158–159.
359. AR ↓ 3,34 g; 17 mm.
RIC, 294 b, Roma, anii 158–159.
360. AR ↑ 2,58 g; 18 mm.
RIC, 297, Roma, anii 159–160.
361. AR ↓ 3,10 g; 16 mm.
RIC, 300 a, Roma, anii 159–160.
362–364. AR ↑ 3,08 g; 16 mm; ↓ 3,01 g; 18 mm; ↓ 3,10 g; 17 mm.
RIC, 301, Roma, anii 159–160.
365. AR ↑ 3,12 g; 18 mm.
RIC, 305, Roma, anii 159–160.
366. AR ↑ 3,19 g; 17 mm.
RIC, 415 b, Roma, anul 140.
367. AR ↘ 2,03 g; 17 mm.
Av. ANTONINVS AVG PIVS PP TRP II. Cap laureat dreapta.
Rv. AETERNITAS AVG, dar Pietas.

Antoninus Pius: Faustina I

368–372. AR ↓ 2,96 g; 17 mm; ↑ 3,33 g; 17 mm; ↓ 3,20 g; 18 mm; ↓ 2,56 g; 18 mm; ↓ 3,16 g; 18 mm.
RIC, 338, Roma.
373. AR ↑ 3,38 g; 18 mm.
RIC, 339, Roma.
374–376. AR ↓ 3,11 g; 18 mm; ↓ 2,99 g; 18 mm; ↓ 2,95 g; 18 mm.
RIC, 344, Roma.
377. AR ↓ 2,85 g; 17 mm.
RIC, 373, Roma.
378. AR ↑ 3,35 g; 16 mm.
RIC, 384, Roma.
379–384. AR ↓ 3,24 g; 17 mm; ↓ 3,34 g; 18 mm; ↓ 3,15 g; 17 mm; ↘ 3,01 g; 17 mm; ↓ 3,14 g; 17 mm; ↓ 3,54 g; 17 mm.
RIC, 344, Roma.
385–386. AR ↓ 2,97 g; 17 mm; ↓ 3,06 g; 19 mm.
RIC, 346 b, Roma.
387. AR ↓ 2,89 g; 17 mm.
RIC, 347, Roma.
388–401. AR ↓ 2,17 g; 18 mm; ↓ 3,33 g; 16 mm; ↓ 3,12 g; 17 mm; ↓ 3,07 g; 18 mm; ↓ 3,02 g; 18 mm; ↓ 3,22 g; 16 mm; ↓ 3,32 g; 17 mm; ↓ 3,27 g; 18 mm; ↑ 3,34 g; 18 mm; ↓ 3,30 g; 17 mm; ↓ 3,07 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm; ↓ 3,30 g; 15 mm; ↓ 2,95 g; 16 mm.

RIC, 351, Roma.

402. AR ↓ 3,26 g; 18 mm.
RIC, 353, Roma.

403–408. AR ↑ 3,43 g; 17 mm; ↓ 2,98 g; 18 mm; ↓ 2,87 g; 18 mm; ↓ 3,22 g; 17 mm; ↓ 2,62 g; 17 mm; ↓ 2,98 g; 17 mm.
RIC, 356, Roma.

409–410. AR ↓ 3,39 g; 16 mm; ↑ 3,21 g; 17 mm.
RIC, 358, Roma.

411. AR ↓ 2,94 g; 17 mm.
RIC, 359, Roma.

412–414. AR ↓ 3,09 g; 17 mm; ↓ 2,97 g; 16 mm; ↓ 3,30 g; 16 mm.
RIC, 360, Roma.

415. AR ↓ 2,84 g; 18 mm.
RIC, 361 c, Roma.

416–421. AR ↑ 2,80 g; 17 mm; ↓ 3,12 g; 18 mm; ↓ 3,51 g; 17 mm; ↑ 2,42 g; 18 mm; ↓ 3,34 g; 18 mm; ↖ 2,56 g; 17 mm.
RIC, 362, Roma.

422–423. AR ↓ 3,06 g; 16 mm; ↓ 3,86 g; 17 mm.
RIC, 363, Roma.

424. AR ↓ 3,16 g; 16 mm.
RIC, 366, Roma.

425. AR ↓ 3,51 g; 18 mm.
RIC, 368, Roma.

426–429. AR ↓ 3,08 g; 17 mm; ↓ 2,82 g; 17 mm; ↓ 2,96 g; 18 mm; ↓ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 371, Roma.

430. AR ↑ 3,03 g; 16 mm.
RIC, 373, Roma.

431. AR ↓ 2,86 g; 17 mm.
RIC, 374, Roma.

432. AR ↓ 2,22 g; 17 mm.
RIC, 377, Roma.

433–436. AR ↓ 3,04 g; 17 mm; ↓ 3,34 g; 17 mm; ↓ 3,33 g; 17 mm; ↓ 2,81 g; 18 mm.
RIC, 378a, Roma.

437–438. AR ↓ 3,21 g; 17 mm; ↓ 3,03 g; 16 mm.
RIC, 382 a, Roma.

439–441. AR ↓ 3,36 g; 18 mm; ↓ 3,40 g; 17 mm; ↓ 2,56 g; 18 mm.
RIC, 394 a, Roma.

Antoninus Pius: Marcus Aurelius

442. AR ↓ 3,42 g; 18 mm.
RIC, 415 a, Roma, anul 140.

443–444. AR ↑ 3,25 g; 18 mm; ↓ 3,16 g; 17 mm.
RIC, 424 c, Roma, anii 140–144.

445. AR ↓ 3,20 g; 16 mm.
RIC, 426, Roma, anul 144 (?).

446–452. AR ↓ 3,17 g; 17 mm; ↑ 3,12 g; 17 mm; ↓ 3,01 g; 17 mm; ↑ 3,21 g; 17 mm; ↑ 2,58 g; 18 mm; ↑ 3,18 g; 16 mm; ↑ 3,45 g; 18 mm.
RIC, 429 b, Roma, anii 145–147(?).

453. AR ↑ 3,16 g; 17 mm.
RIC, 431, Roma, anii 145–147(?).

454. AR ↓ 1,48 g; 13 mm.
RIC, 444, Roma, anii 148–149.

455. AR ↓ 3,10 g; 17 mm.
RIC, 448 d, Roma, anii 148–149.

456–457. AR ↓ 2,97 g; 18 mm; ↓ 3,41 g; 17 mm.
RIC, 453 a, Roma, anii 151–152.

458. AR ↑ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 459, Roma, anii 153–154.

459. AR ↓ 2,71 g; 18 mm.
RIC, 461, Roma, anii 153–154.

460. AR ↑ 2,68 g; 17 mm.
RIC, 463 a, Roma, anii 154–155.

461. AR ↓ 3,02 g; 17 mm.
RIC, 466 a, Roma, anii 155–156.

462. AR ↓ 2,76 g; 16 mm.
RIC, 473 a, Roma, anii 156–157.

463–466. AR ↓ 2,61 g; 16 mm; ↓ 3,15 g; 17 mm; ↓ 3,78 g; 17 mm; ↓ 2,91 g; 17 mm.
RIC, 475 a, Roma, anii 157–158.
Robertson, 23; BMC, 919.

467. AR ↓ 3,21 g; 17 mm.
RIC, 479 a, Roma, anii 158–159.

468. AR ↓ 3,14 g; 17 mm.
RIC, 480 c, Roma, anii 158–159.

Antoninus Pius: Faustina II

469–474. AR ↓ 2,93 g; 18 mm; ↑ 2,98 g; 16 mm; ↓ 2,86 g; 17 mm; ↓ 2,92 g; 17 mm; ↙ 3,06 g; 17 mm; ↓ 3,22 g; 17 mm.
RIC, 495 b, Roma.

475–478. AR ↑ 3,37 g; 17 mm; ↓ 3,24 g; 16 mm; ↓ 2,89 g; 16 mm; ↓ 3,01 g; 17 mm.
RIC, 496, Roma.

479. AR ↓ 2,43 g; 15 mm.
RIC, 497, Roma.

480. AR ↑ 2,84 g; 16 mm.
RIC, 498, Roma.

481–483. AR ↓ 2,85 g; 18 mm; ↓ 3,18 g; 17 mm; ↓ 3,01 g; 16 mm.
RIC, 499, Roma.

484–490. AR ↑ 2,86 g; 17 mm; ↓ 3,15 g; 17 mm; ↓ 3,19 g; 17 mm; ↓ 2,98 g; 15 mm; ↓ 2,75 g; 17 mm; ↑ 3,15 g; 18 mm; ↓ 2,94 g; 17 mm;

RIC, 502 a, Roma.

491–492. AR ↓ 3,26 g; 18 mm; ↓ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 507 a, Roma.

493–496. AR ↑ 3,28 g; 18 mm; ↓ 3,17 g; 18 mm; ↓ 3,13 g; 16 mm; ↓ 3,22 g; 16 mm.
RIC, 508 a, Roma.

497–499. AR ↓ 3,21 g; 18 mm; ↑ 3,43 g; 17 mm; ↓ 3,58 g; 18 mm.
RIC, 515 b, Roma.

Marcus Aurelius

500. AR ↓ 3,27 g; 18 mm.
RIC, 13 (var.), Roma, anul 161.

501. AR ↓ 3,18 g; 17 mm.
RIC, 22, Roma, anul 161.

502. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 23, Roma, anul 161.

503. AR ↓ 3,21 g; 18 mm.
RIC, 24, Roma, anul 161.

504. AR ↓ 3,30 g; 17 mm.
RIC, 35, Roma, anii 161–162.

505. AR ↓ 3,29 g; 17 mm.
RIC, 37, Roma, anii 161–162.

506–507. AR ↓ 3,18 g; 17 mm; ↑ 3,29 g; 18 mm.
RIC, 50, Roma, anii 161–162.

508. AR ↑ 3,16 g; 17 mm.
RIC, 59, Roma, anii 162–163.

509. AR ↓ 3,15 g; 17 mm.
RIC, 67, Roma, anii 162–163.

510. AR ↓ 2,48 g; 16 mm.
RIC, 79, Roma, anii 163–164.

511–514. AR ↓ 2,99 g; 18 mm; ↓ 3,10 g; 17 mm; ↓ 3,40 g; 17 mm; ↓ 3,12 g; 17 mm.
RIC, 91, Roma, anii 163–164.

515. AR ↓ 3,38 g; 17 mm.
RIC, 102, Roma, anii 163–164.

516. AR ↑ 2,70 g; 17 mm.
RIC, 122, Roma, anii 164–165.

517. AR ↓ 3,08 g; 17 mm.
RIC, 132, Roma, anul 165.

518–519. AR ↓ 3,19 g; 18 mm; ↓ 3,06 g; 17 mm.
RIC, 141, Roma, anul 165.

520. AR ↓ 3,23 g; 17 mm.
RIC, 146, Roma, anii 165–166.

521. AR ↑ 2,74 g; 17 mm.
RIC, 164, Roma, anul 166.

522. AR ↓ 2,86 g; 18 mm.
RIC, 170, Roma, anii 167–168.

523. AR ↓ 3,20 g; 17 mm.
RIC, 178, Roma, anii 167–168.

524. AR ↓ 3,19 g; 18 mm.
RIC, 185, Roma, anul 168.

525. AR ↑ 2,78 g; 18 mm.
RIC, 203, Roma, anii 168–169.

526. AR ↓ 3,23 g; 17 mm.
RIC, 206, Roma, anii 169–170.

527. AR ↑ 3,05 g; 18 mm.
RIC, 207, Roma, anii 168–169.

528. AR ↓ 3,15 g; 17 mm.
RIC, 215, Roma, anii 169–170.

529. AR ↓ 3,34 g; 18 mm.
RIC, 216, Roma, anii 169–170.

530. AR ↑ 3,29 g; 17 mm.
RIC, 222, Roma, anii 169–170.

531. AR ↓ 3,20 g; 17 mm.
RIC, 225, Roma, anii 169–170.

532–533. AR ↓3,05 g;17 mm; ↑ 2,16 g; 18 mm.
RIC, 227, Roma, anii 170–171.

534. AR ↑ 3,28 g; 17 mm.
RIC, 228, Roma, anii 170–171.

535. AR ↑ 3,12 g; 18 mm.
RIC, 231 (var.), Roma, anii 170–171.

536–537. AR ↑ 2,82 g; 18 mm; 2,73 g; 17 mm.
RIC, 237, Roma, anii 170–171.

538–539. AR ↑ 2,96 g; 18 mm; 2,75 g; 15 mm.
RIC, 252, Roma, anii 171–172.

540. AR ↑ 3,24 g; 17 mm.
RIC, 282, Roma, anii 172–173.

541–542. AR ↑3,09 g; 19 mm; ↓ 2,69 g; 18 mm.
RIC, 282, Roma, anii 172–173.

543. AR ↑ 2,58 g; 18 mm.
RIC, 285, Roma, anii 172–173.

544. AR ↑ 3,54 g; 18 mm.
RIC, 291, Roma, anii 173–174.

545. AR ↖ 3,23 g; 18 mm.
RIC, 307, Roma, anul 174.

546. AR ↓ 3,00 g; 18 mm.
RIC, 312, Roma, anii 174–175.

547. AR ↓ 3,25 g; 18 mm.
RIC, 316, Roma, anii 174–175.

548. AR ↑ 2,78 g; 17 mm.
RIC, 352, Roma, anii 175–176.

549. AR ↓ 2,93 g; 18 mm.
RIC, 353, Roma, anii 175–176.

550. AR ↑ 3,40 g; 18 mm.
RIC, 359, Roma, anii 175–176.

551 AR ↓ 3,13 g; 18 mm.
RIC, 402, Roma, anul 176.

552. AR ↓ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 378, Roma, anii 176–177.

553. AR ↑ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 409, Roma, anii 179–180.

554. AR ↓ 3,42 g; 17 mm.

RIC, 421, Roma, anii 176–180.

Marcus Aurelius: Antoninus Pius

555. AR ↑ 2,90 g; 18 mm.
RIC, 429, Roma.

556–558. AR ↓ 3,13 g; 18 mm; ↓ 3,22 g; 18 mm; ↓ 3,06 g; 17 mm.
RIC, 433, Roma.

559. AR ↓ 3,15 g; 17 mm.
RIC, 436, Roma;

560. AR ↓ 3,10 g; 17 mm.
RIC, 438, Roma.

561–565. AR ↓ 3,25 g; 16 mm; ↓ 3,44 g; 18 mm; ↑ 3,29 g; 17 mm; ↓ 3,03 g; 17 mm; ↑ 3,10 g; 17 mm.
RIC, 441, Roma.

566. AR ↓ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 442, Roma.

Marcus Aurelius şi Lucius Verus: Marcus Antonius

567. AR ↑ 3,05 g; 18 mm.
RIC, 443, Roma.

Marcus Aurelius: Lucius Verus

568–570. AR ↓ 3,04 g; 17 mm; ↑ 3,27 g; 17 mm; ↓ 3,08 g; 17 mm.
RIC, 463, Roma, anul 163.

571–573. AR ↑ 2,87 g; 17 mm; ↓ 3,07 g; 17 mm; ↓ 3,21 g; 18 mm.
RIC, 482, Roma, anii 161–162.

574. AR ↓ 3,39 g; 17 mm.
RIC, 491, Roma, anii 162–163.

575. AR ↓ 3,32 g; 18 mm.
RIC, 515, Roma, anii 163–164.

576. AR ↓ 3,13 g; 18 mm.
RIC, 516, Roma, anii 163–164.

577. AR ↓ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 529, Roma, anii 164–165.

578. AR ↘ 3,25 g; 18 mm.
RIC, 540, Roma, anul 165.

579. AR ↓ 3,31 g; 18 mm.
RIC, 548, Roma, anii 165–166.

580. AR ↑ 3,18 g; 18 mm.
RIC, 555, Roma, anii 165–166.

581. AR ↑ 3,30 g; 18 mm.
RIC, 578, Roma, anii 167–168.

582–584. AR ↓ 2,82 g; 17 mm; ↑ 3,31 g; 17 mm; ↑ 3,17 g; 18 mm.
RIC, 595, Roma, anul 168.

585–586. AR ↑ 3,15 g; 19 mm; ↓ 3,08 g; 19 mm.
RIC, 596 a, Roma, anul 169.

Marcus Aurelius: Commodus

587. AR ↓ 3,08 g; 19 mm.
RIC, 621, Roma, anii 175–176.

588. AR ↓ 3,50 g; 17 mm.
RIC, 664, Roma, anul 179.

Marcus Aurelius Faustina II

589–590. AR ↑ 3,45 g; 17 mm; ↑ 3,07 g; 18 mm.
RIC, 669, Roma.

591–592. AR ↓ 3,44 g; 18 mm; ↑ 3,15 g; 16 mm.
RIC, 674, Roma.

593–595. AR ↑ 2,37 g; 17 mm; ↓ 3,02 g; 18 mm; ↑ 3,07 g; 18 mm.
RIC, 677, Roma.

596–597. AR ↓ 3,01 g; 17 mm; ↑ 3,29 g; 17 mm.
RIC, 686, Roma.

598–603. AR ↑ 3,12 g; 18 mm; ↓ 3,27 g; 18 mm; ↓ 3,14 g; 17 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm; ↑ 3,20 g; 18 mm; ↑ 3,53 g; 18 mm.
RIC, 688, Roma.

604–606. AR ↓ 2,92 g; 17 mm; ↓ 3,08 g; 17 mm; ↓ 3,22 g; 17 mm.
RIC, 694, Roma.

607. AR ↓ 3,19 g; 18 mm.
RIC, 701, Roma.

608–611. AR ↓ 3,41 g; 17 mm; ↑ 3,12 g; 17 mm; ↓ 3,17 g; 17 mm; ↓ 3,17 g; 17 mm.
RIC, 711, Roma.

612. AR ↓ 3,17 g; 17 mm.
RIC, 712, Roma.

613. AR ↓ 3,03 g; 17 mm.
RIC, 713, Roma.

614. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 714, Roma.

615. AR ↓ 2,61 g; 17 mm.
RIC, 737, Roma.

616–617. AR ↑ 2,63 g; 17 mm; ↑ 2,68 g; 19 mm.
RIC, 744, Roma.

618–620. AR ↓ 3,13 g; 17 mm; ↖ 2,89 g; 18 mm; ↑ 3,60 g; 17 mm.
RIC, 745, Roma.

621–622. AR ↓ 3,22 g; 18 mm; ↓ 2,71 g; 17 mm.
RIC, 746, Roma.

623. AR ↗ 3,22 g; 18 mm.
RIC, 747, Roma.

Marcus Aurelius: Lucilla

624. AR ↓ 3,37 g; 18 mm.
RIC, 757, Roma.
625–626. AR ↑ 3,06 g; 17 mm; ↑ 3,52 g; 18 mm.
RIC, 759, Roma.
627. AR ↑ 3,21 g; 18 mm.
RIC, 772, Roma.
628. AR ↓ 2,88 g; 18 mm.
RIC, 780, Roma.
629–630. AR ↓ 3,22 g; 17 mm; ↓ 2,64 g; 17 mm.
RIC, 784, Roma.
631. AR ↓ 3,32 g; 18 mm.
RIC, 785, Roma.
632. AR ↓ 2,44 g; 17 mm.
RIC, 786, Roma.
633. AR ↓ 2,32 g; 17 mm.
RIC, 787, Roma.
634. AR ↓ 3,03 g; 16 mm.
RIC, 788, Roma.
635. AR ↑ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 791, Roma.

Commodus

636. AR ↓ 2,71 g; 16 mm.
RIC, 2, Roma, anii 179–180.
637–639. AR ↑ 2,80 g; 17 mm; ↓ 1,83 g; 18 mm; ↑ 3,11 g, 17 mm.
RIC, 9, Roma, anul 180.
640. AR ↘ 2,82 g; 18 mm.
RIC, 11 a, Roma, anul 181.
641. AR ↑ 2,74 g; 17 mm.
RIC, 13 A, Roma, anul 181.
642. AR ↓ 2,72 g; 16 mm.
RIC, 15, Roma, anul 181.
643. AR ↑ 2,79 g; 17 mm.
RIC, 17, Roma, anul 181.
644. AR ↓ 2,89 g; 18 mm.
RIC, 19, Roma, anul 181.
645. AR ↑ 2,72 g; 17 mm.
RIC, 22, Roma, anul 181.
646–647. AR ↓ 2,41 g; 17 mm; ↑ 2,52 g; 17 mm.
RIC, 27, Roma, anii 181–182.
648–649. AR ↑ 3,09 g; 19 mm; ↑ 2,95 g; 17 mm.
RIC, 29 B, Roma, anii 181–182.
650. AR ↑2,34 g; 16 mm.
RIC, 30 A, Roma, anii 181–182.
651. AR ↓ 2,62 g; 17 mm.
RIC, 31 A, Roma, anii 181–182.
652–653. AR ↑ 2,92 g; 16 mm; ↑ 3,27 g; 16 mm.
RIC, 36 B, Roma, anii 181–182.
654. AR ↓ 2,81 g; 16 mm.
RIC, 54, Roma, anul 183.
655–656. AR ↑ 2,94 g; 18 mm; ↓ 2,59 g; 16 mm.
RIC, 56, Roma, anul 183.
657. AR ↑ 3,06 g; 16 mm.
RIC, 57, Roma, anul 183.
658. AR ↑ 3,31 g; 17 mm.
RIC, 61, Roma, anul 183.
659–660. AR ↓ 2,95 g; 16 mm; ↓ 2,92 g; 17 mm.
RIC, 65, Roma, anul 183.
661. AR ↘ 2,65 g; 17 mm.
RIC, 66 B, Roma, anul 183.
662. AR ↓ 1,89 g; 17 mm.
RIC, 71, Roma, anii 183–184.
663. AR ↓ 2,09 g; 17 mm.
RIC, 73, Roma, anii 183–184.
664–665. AR ↑ 2,77 g; 17 mm; ↓ 2,70 g; 18 mm.
RIC, 74, Roma, anii 183–184.
666. AR ↓ 3,05 g; 17 mm.
RIC, 76, Roma, anii 183–184.
667. AR ↓ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 86, Roma, anul 184.
668. AR ↓ 3,31 g; 17 mm.
RIC, 93, Roma, anul 184.
669. AR ↓ 2,88 g; 16 mm.
RIC, 94, Roma, anul 184.
670. AR ↑ 2,75 g; 18 mm.
RIC, 101, Roma, anul 184.
671. AR ↓ 3,22 g; 17 mm.
RIC, 104, Roma, anii 184–185.
672. AR ↓ 3,15 g; 16 mm.
RIC, 109, Roma, anii 184–185.
673. AR ↓ 2,42 g; 19 mm.
RIC, 117, Roma, anul 185.
674. AR ↓ 2,71 g; 18 mm.
RIC, 120, Roma, anul 185.
675–676. AR ↑ 2,74 g; 18 mm; ↓ 2,10 g; 16 mm.
RIC, 131, Roma, anul 186.
677. AR ↘ 3,32 g; 16 mm.
RIC, 136 D, Roma, anul 185.
678–680. AR ↓ 2,09 g; 16 mm; ↓ 2,73 g; 18 mm; ↑ 2,34 g; 17 mm.
RIC, 143, Roma, anii 186–187.
681–684. AR ↓ 3,29 g; 17 mm; ↓ 2,86 g; 17 mm; ↓ 3,23 g; 17 mm; ↙ 2,77 g; 17 mm.
RIC, 146, Roma, anii 186–187.
685. AR ↑ 2,63 g; 17 mm.
RIC, 148, Roma, anii 186–187.
686. AR ↑ 2,72 g; 16 mm.
RIC, 152, Roma, anii 186–187.
687–688. AR ↓ 2,79 g; 17 mm; ↑ 2,12 g; 18 mm.
RIC, 152, Roma, anii 186–187.

689. AR ↓ 2,64 g; 17 mm.
RIC, 157, Roma, anii 186–187.
690. AR ↓ 2,56 g; 18 mm.
RIC, 159, Roma, anii 186–187.
691. AR ↖ 3,19 g; 17 mm.
RIC, 160, Roma, anii 186–187.
692. AR ↓ 2,50 g; 18 mm.
RIC, 161, Roma, anii 186–187.
693. AR ↑ 1,45 g; 17 mm.
RIC, 164, Roma, anii 187–188.
694. AR ↓ 3,01 g; 17 mm.
RIC, 168, Roma, anii 187–188.
695. AR ↓ 2,28 g; 18 mm.
RIC, 173, Roma, anii 188–189.
696. AR ↓ 2,77 g; 18 mm.
RIC, 176, Roma, anii 188–189.
697. AR ↓ 2,27 g; 19 mm.
RIC, 186, Roma, anul 189.
698. AR ↓ 1,99 g; 18 mm.
RIC, 188, Roma, anul 189.
699. AR ↓ 2,92 g; 17 mm.
RIC, 188, Roma, anul 189.
700–701. AR ↓ 1,88 g; 17 mm; ↓ 2,46 g; 17 mm.
RIC, 190, Roma, anul 189.
702. AR ↑ 2,92 g; 18 mm.
RIC, 193, Roma, anii 186–189.
703. AR ↑ 2,47 g; 19 mm.
RIC, 195, Roma, anii 186–189.
704–705. AR ↑ 2,53 g; 18 mm; ↓ 2,24 g; 17 mm.
RIC, 201, Roma, anul 189.
706–708. AR ↓ 2,11 g; 17 mm; ↓ 2,43 g; 17 mm; ↓ 2,05 g; 17 mm.
RIC, 205, Roma, anul 190.
709–710. AR ↑ 2,51 g; 18 mm; ↓ 2,36 g; 17 mm.
RIC, 208, Roma, anul 190.
711–714. AR ↑ 2,24 g; 16 mm; ↑ 2,81 g; 16 mm; ↓ 2,49 g; 16 mm; ↑ 2,33 g; 16 mm.
RIC, 209, Roma, anul 190.
715. AR ↘ 1,85 g; 16 mm.
RIC, 210, Roma, anul 190.
716. AR ↓ 3,55 g; 18 mm.
RIC, 212, Roma, anul 190.
717. AR ↑ 2,31 g; 16 mm.
RIC, 218, Roma, anii 190–191.
718–719. AR ↓ 2,60 g; 17 mm; ↑ 1,77 g; 17 mm.
RIC, 219, Roma, anii 190–191.
720. AR ↓ 2,29 g; 17 mm.
RIC, 220, Roma, anii 190–191.
721–722. AR ↑ 1,90 g; 17 mm; ↑ 2,31 g; 18 mm.
RIC, 222 a, Roma, anii 190–191.
723–724. AR ↑ 2,86 g; 17 mm; ↓ 2,77 g; 17 mm.
RIC, 224, Roma, anii 190–191.
725. AR ↑ 2,97 g; 18 mm.
RIC, 227, Roma, anii 190–191.
726. AR ↓ 2,16 g; 17 mm.
RIC, 230, Roma, anul 192.
727. AR ↓ 2,98 g; 17 mm.
RIC, 234, Roma, anul 192.
728–729. AR ↑ 3,03 g; 18 mm; ↑ 2,30 g; 18 mm.
RIC, 235, Roma, anul 192.
730. AR ↓ 3,94 g; 17 mm.
RIC, 236, Roma, anul 192.
731–733. AR ↓ 2,24 g; 16 mm; ↓ 2,70 g; 16 mm; ↓ 2,83 g; 17 mm.
RIC, 237, Roma, anul 192.
734–735. AR ↘ 2,51 g; 17 mm; ↑ 2,12 g; 16 mm.
RIC, 239, Roma, anul 192.
736–737. AR ↓ 2,53 g; 17 mm; ↓ 2,99 g; 18 mm.
RIC, 241, Roma, anul 192.
738. AR ↓ 2,94 g; 17 mm.
RIC, 249, Roma, anii 191–192.
739. AR ↑ 2,27 g; 18 mm.
RIC, 254 a, Roma, anii 191–192.
740. AR ↑ 2,85 g; 17 mm.
RIC, 256, Roma, anii 191–192.
741–742. AR ↓ 2,07 g; 16 mm; ↑ 2,73 g; 17 mm.
RIC, 257, Roma, anii 191–192.
743. AR ↑ 2,21 g; 16 mm.
RIC, 258, Roma, anii 191–192.
744. AR ↑ 2,37 g; 16 mm.
RIC, 259 a, Roma, anii 191–192.
745. AR ↗ 2,45 g; 17 mm.
RIC, 261, Roma, anii 191–192.
746–747. AR ↓ 2,14 g; 17 mm; ↓ 1,84 g; 16 mm.
RIC, 262, Roma, anii 191–192.

Commodus: Marcus Aurelius

748–749. AR ↑ 3,27 g; 17 mm; ↓ 3,47 g; 18 mm.
RIC, 272, Roma, anul 180 (?).
750. AR ↑ 2,44 g; 18 mm.
RIC, 273, Roma.
751. AR ↓ 2,70 g; 17 mm.
RIC, 273, Roma, anul 180 (?).
752. AR ↓ 2,91 g; 17 mm.
RIC, 275, Roma, anul 180 (?).

Commodus: Crispina

753–754. AR ↓ 2,84 g; 18 mm; ↓ 3,11 g; 18 mm.
RIC, 276, Roma.
755. AR ↓ 2,27 g; 18 mm.
RIC, 278, Roma.
756. AR ↓ 1,89 g; 18 mm.
RIC, 281 A, Roma.

757–758. AR ↓ 3,01 g; 17 mm; ↑ 2,96 g; 17 mm.
RIC, 282, Roma.
759–760. AR ↑ 2,54 g; 17 mm; ↑ 3,16 g; 17 mm.
RIC, 283, Roma.
761–764. AR ↑ 2,95 g; 17 mm; ↓ 2,88 g; 17 mm; ↓ 2,79 g; 17 mm; ↑ 2,85 g; 18 mm.
RIC, 286 a, Roma.

Didius Iulianus

765. AR ↓ 3,61 g; 17 mm.
RIC, 3, Roma, anul 193.

Clodius Albinus

766–767. AR ↑ 3,54 g; 17 mm; ↑ 2,48 g; 18 mm.
RIC, 1 c, Roma, anul 193.
768. AR ↗ 3,01 g; 17 mm.
RIC, 4, Roma, anii 194–195.
769–770. AR ↙ 3,29 g; 17 mm; ↓ 1,89 g; 18 mm.
RIC, 7, Roma, anii 194–195.
771. AR ↑ 3,04 g; 18 mm.
RIC, 8, Roma, anul 193.

Septimius Severus

772. AR ↑ 3,18 g; 17 mm.
RIC, 441, Laodicea, anul 193.
773. AR ↓ 2,55 g; 16 mm.
RIC, 3, Roma, anii 193–194.
774–777. AR ↑ 3,18 g; 16 mm; ↑ 2,80 g; 17 mm; ↑ 2,73 g; 16 mm; ↑ 2,83 g, 17 mm.
RIC, 14, Roma, anii 193–194 (?).
778–779. AR ↑ 3,15 g; 17 mm; ↑ 3,01 g; 16 mm.
RIC, 18, Roma, anii 193–194 (?).
780. AR ↑ 3,16 g; 19 mm.
RIC, 22, Roma, anii 193–194.
781. AR ↑ 2,91 g; 18 mm.
RIC, 32, Roma, anul 194.
782. AR ↑ 2,37 g; 18 mm.
RIC, 34, Roma, anul 194.
783. AR ↑ 2,10 g; 18 mm.
RIC, 460 a, Laodicea, anul 194.
784. AR ↑ 2,01 g; 17 mm.
RIC, 40, Roma, anii 194–195.
785–786. AR ↓ 2,16 g; 17 mm; ↑ 2,27 g; 17 mm.
RIC, 377, Emesa, anii 194–195 (?).
787. AR ↑ 2,91 g; 18 mm.
RIC, 60, Roma, anul 195.
788. AR ↙ 2,68 g; 17 mm.
RIC, 61, Roma, anul 195.
789. AR ↑ 2,20 g; 17 mm.
RIC, 62, Roma, anul 195.
790. AR ↑ 2,20 g; 18 mm.
RIC, 64, Roma, anii 195–196.
791. AR ↑ 1,70 g; 16 mm.
RIC, 67, Roma, anii 195–196.
792–793. AR ↓ 3,92 g; 15 mm; ↘ 2,65 g; 17 mm.
RIC, 67, Roma, anii 195–196.
794. AR ↓ 1,63 g; 17 mm.
RIC, 74, Roma, anii 196–197.
795. AR ↓ 2,94 g; 17 mm.
RIC, 78 a, Roma, anii 196–197.
796. AR ↑ 1,55 g; 19 mm.
RIC, 91, Roma, anii 196–197.
797–798. AR ↓ 3,22 g; 18 mm; ↓ 1,94 g; 17 mm.
RIC, 93, Roma, anii 196–197.
799. AR ↑ 2,50 g; 15 mm.
RIC, 96 a, Roma, anii 196–197.
800. AR ↑ 3,02 g; 18 mm.
RIC, 96 a, Roma, anii 196–197.
801. AR ↑ 2,50 g; 16 mm.
Av. L. SEPT PERT AVG...
Rv. ....COS II PP.
Anii 196–200.
802. AR ↓ 2,83 g; 18 mm.
RIC, 104, Roma, anii 197–198.
803. AR ↑ 2,32 g; 16 mm.
RIC, 107, Roma, anii 197–198.
804. AR ↑ 3,07 g; 18 mm.
RIC, 125 a, Roma, anii 198–200.
805. AR ↓ 2,89 g; 17 mm.
RIC, p. 138, Emesa, grupa II, anul 193 (?).
806–811. AR ↓ 1,94 g; 18 mm; ↑ 3,09 g; 17 mm; ↑ 2,23 g; 18 mm; ↘ 2,63 g; 18 mm; ↑ 2,75 g; 18 mm; ↑ 3,35 g; 17 mm.
RIC, 144 b, Roma, anii 198–200.
812–813. AR ↑ 1,71 g; 19 mm; ↓ 3,04 g; 18 mm.
RIC, 497 a, Roma, anii 198–202.
814–816. AR ↑ 2,48 g; 19 mm; ↑ 2,92 g; 20 mm; ↓ 2,51 g; 17 mm.
RIC, 150, Roma, anul 201.
817–820. AR ↓ 2,22 g; 18 mm; ↑ 2,68 g; 17 mm; ↑ 2,40 g; 19 mm; ↑ 1,85 g; 18 mm.
RIC, 153, Roma, anul 201.
821. AR ↓ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 156, Roma, anii 200–201.
822. AR ↓ 2,67 g; 18 mm.
RIC, 160, Roma, anii 200–201.
823–824. AR ↓ 2,18 g; 18 mm; ↓ 2,43 g; 19 mm.
RIC, 166, Roma, anii 200–201.
825–832. AR ↓ 2,98 g; 17 mm; ↓ 2,45 g; 19 mm; ↑ 2,56 g; 17 mm; ↓ 3,13 g; 17 mm; ↓ 2,60 g; 18 mm; ↓ 1,96 g; 18 mm; ↑ 2,47 g; 18 mm; ↓ 2,17 g; 19 mm.
RIC, 167 a, Roma, anii 200–201.

833. AR ↓ 2,22 g; 18 mm.
RIC, 170 c, Roma, anii 200–201.

834–837. AR ↓ 2,09 g; 19 mm; ↓ 3,30 g; 19 mm; ↓ 2,65 g; 19 mm; ↓ 3,22 g; 20 mm.
RIC, 171 a, Roma, anii 200–201.

838–839. AR ↓ 3,11 g; 18 mm; ↓ 2,49 g; 18 mm.
RIC, 176, Roma, anul 201.

840–841. AR ↓ 3,06 g; 19 mm; ↑ 2,00 g; 18 mm.
RIC, 185, Roma, anul 202.

842. AR ↓ 2,46 g; 18 mm.
RIC, 189 b, Roma, anul 203.

843–845. AR ↓ 3,40 g; 18 mm; ↓ 2,94 g; 19 mm; ↓ 1,84 g; 19 mm.
RIC, 195, Roma, anul 204.

846–850. AR ↓ 3,50 g; 18 mm; ↑ 2,65 g; 19 mm; ↓ 2,94 g; 17 mm; ↓ 3,24 g; 18 mm; ↑ 1,96 g; 18 mm.
RIC, 196, Roma, anul 205.

851–854. AR ↓ 3,15 g; 18 mm; ↑ 3,03 g; 17 mm; ↓ 2,67 g; 19 mm; ↑ 2,99 g; 17 mm.
RIC, 197, Roma, anul 205.

855–856. AR ↑ 2,65 g; 18 mm; ↑ 3,10 g; 18 mm.
RIC, 198, Roma, anul 205.

857–858. AR ↓ 2,78 g; 18 mm; ↓ 2,00 g; 18 mm.
RIC, 200, Roma, anul 206.

859–862 . AR ↓ 2,46 g; 18 mm; ↓ 2,13 g; 18 mm; ↑ 2,26 g; 17 mm; ↓ 2,35 g; 17 mm.
RIC, 201, Roma, anul 206.

863. AR ↓ 2,03 g; 18 mm.
RIC, 207, Roma, anul 207.

864. AR ↑ 2,16 g; 18 mm.
RIC, 209, Roma, anul 207.

865. AR ↑ 2,57 g; 20 mm.
RIC, 211, Roma, anul 207.

866. AR ↓ 2,38 g; 19 mm.
RIC, 214, Roma, anii 207–208.

867–868. AR ↑ 2,31 g; 19 mm; ↑ 2,17 g; 18 mm.
RIC, 216 (var.), Roma, anul 208.

869–870. AR ↓ 2,76 g; 18 mm; ↓ 2,33 g; 19 mm.
RIC, 218, Roma, anul 208.

871. AR ↑ 2,00 g; 18 mm.
RIC, 226, Roma, anul 209.

872. AR ↑ 2,12 g; 19 mm.
RIC, 226, Roma, anul 209.

873–874. AR ↓ 2,05 g; 19 mm; ↑ 2,12 g; 19 mm.
RIC, 230, Roma, anul 209.

875. AR ↓ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 233, Roma, anul 210.

876–879. AR ↓ 2,96 g; 18 mm; ↑ 2,51 g; 19 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm; ↑ 2,96 g; 19 mm.
RIC, 234, Roma, anul 210.

880. AR ↑ 2,50 g; 18 mm.
RIC, 239, Roma, anul 210.

881. AR ↓ 2,85 g; 18 mm.
RIC, 240, Roma, anul 210.

882. AR ↑ 2,85 g; 18 mm.
RIC, 241, Roma, anul 208.

883–884. AR ↓ 2,36 g; 19 mm; ↓ 3,14 g; 19 mm.
RIC, 253, Roma, anii 202–210.

885–888. AR ↑ 2,21 g; 19 mm; ↓ 3,16 g; 18 mm; ↑ 1,89 g; 18 mm; ↑ 2,46 g; 19 mm.
RIC, 261, Roma, anii 202–210.

889–896. AR ↑ 2,80 g; 19 mm; ↑ 2,47 g; 17 mm; ↑ 2,68 g; 17 mm; ↑ 2,92 g; 17 mm; ↓ 2,52 g; 19 mm; ↓ 1,97 g; 19 mm; ↑ 3,03 g; 18 mm; ↑ 2,43 g; 18 mm.
RIC, 265, Roma, anii 202–210.

897–904. AR ↓ 2,28 g; 19 mm; ↓ 2,57 g; 18 mm; ↓ 2,35 g; 19 mm; ↑ 2,93 g; 18 mm; ↑ 2,53 g; 17 mm; ↑ 2,47 g; 19 mm; ↓ 2,08 g; 18 mm; ↑ 2,06 g; 18 mm.
RIC, 266, Roma, anii 202–210.

905. AR ↑ 2,12 g; 18 mm.
RIC, 267 A, Roma, anii 202–210.

906. AR ↓ 2,64 g; 18 mm.
RIC, 274, Roma, anii 202–210.

907. AR ↓ 3,12 g; 18 mm.
RIC, 278 a, Roma, anii 202–210.

908–916. AR ↓ 2,74 g; 18 mm; ↓ 2,78 g; 18 mm; ↖ 1,65 g; 18 mm; ↑ 2,55 g; 18 mm; ↑ 2,40 g; 18 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm; ↑ 2,77 g; 17 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm; ↑ 3,45 g; 18 mm.
RIC, 288, Roma, anii 202–210.

917–922. AR ↓ 2,32 g; 19 mm; ↓ 2,8 g; 19 mm; ↑ 2,30 g; 19 mm; ↓ 1,98 g; 19 mm; ↑ 2,49 g; 18 mm; ↓ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 295, Roma, anii 202–210.

923–927. AR ↓ 2,50 g; 18 mm; ↑ 2,05 g; 19 mm; ↓ 3,33 g; 18 mm; ↓ 2,21 g; 18 mm; ↑ 1,93 g; 18 mm.
RIC, 308, Roma, anii 202–210.

928–929. AR ↓ 2,85 g; 18 mm; ↓ 2,76 g; 18 mm.
RIC, 332, Roma, anii 210–211.

930. AR ↘ 2,76 g; 18 mm.
RIC, 335, Roma, anii 210–211.

931. AR ↑ 2,12 g; 19 mm.
RIC, 336, Roma, anii 210–211.

932. AR ↑ 2,53 g; 17 mm.
RIC, 608, Laodicea, anii 193–194.

933. AR ↑ 2,33 g; 18 mm.
RIC, 536, Roma, anii 196–211.

934–936. AR ↓ 2,00 g; 19 mm; ↓ 2,89 g; 18 mm; ↙ 2,66 g; 18 mm.
RIC, 546, Roma, anii 196–211.

937–938. AR ↑ 3,48 g; 18 mm; ↘ 2,91 g; 17 mm.
RIC, 548 (var.), Roma, anii 196–211.

939–942. AR ↑ 2,99 g; 18 mm; ↑ 2,41 g; 18 mm; ↑ 3,03 g; 19 mm; ↓ 2,47 g; 18 mm.
RIC, 551, Roma, anii 196–211.

943–944. AR ↑ 2,34 g; 18 mm; ↓ 2,95 g; 18 mm.
RIC, 552, Roma, anii 196–211.

945. AR ↑ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 553, Roma, anii 196–211.

946. AR ↓ 2,35 g; 17 mm.
RIC, 554, Roma, anii 196–197.

947. AR ↓ 2,45 g; 18 mm.
RIC, 555, Roma, anii 196–211.

948–950. AR ↓ 2,36 g; 18 mm; ↑ 2,73 g; 19 mm; ↓ 2,27 g; 19 mm.
RIC, 557, Roma, anii 196–211.

951–952. AR ↓ 2,71 g; 18 mm; ↑ 2,32 g; 18 mm.
RIC, 559, Roma, anii 196–211.

953. AR ↑ 2,16 g; 19 mm.
RIC, 561, Roma, anii 196–211.

954–957. AR ↑ 2,48 g; 17 mm; ↓ 2,21 g; 17 mm; ↓ 2,81 g; 18 mm; ↓ 2,81 g; 18 mm.
RIC, 564, Roma, anii 196–211.

958–964. AR ↑ 2,18 g; 19 mm; ↓ 3,28 g; 18 mm; ↑ 2,20 g; 18 mm; ↑ 2,17 g; 19 mm; ↑ 2,71 g; 19 mm; ↓ 2,79 g; 18 mm; ↑ 2,67 g; 18 mm.
RIC, 572, Roma, anii 196–211.

965–980. AR ↑ 2,26 g; 18 mm; ↓ 2,60 g; 18 mm; ↓ 2,70 g; 17 mm; ↓ 2,75 g; 18 mm; ↑ 2,16 g; 19 mm; ↑ 2,20 g; 18 mm; ↓ 2,52 g; 18 mm; ↑ 2,80 g; 19 mm; ↓ 3,16 g; 18 mm; ↓ 2,37 g; 19 mm; ↑ 2,65 g; 18 mm; ↓ 2,09 g; 20 mm; ↓ 2,81 g; 18 mm; ↑ 3,09 g; 17 mm; ↓ 2,65 g; 17 mm; ↑ 3,06 g; 18 mm.
RIC, 574, Roma, anii 196–211.

981–985. AR ↓ 2,76 g; 17 mm; ↓ 3,18 g; 19 mm; ↓ 2,03 g; 17 mm; ↓ 2,84 g; 20 mm; ↓ 3,38 g; 18 mm.
RIC, 576, Roma, anii 196–211.

986–989. AR ↓ 2,06 g; 18 mm; ↘ 2,28 g; 18 mm; ↑ 2,32 g; 18 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm.
RIC, 577, Roma, anii 196–211.

990–991. AR ↓ 3,19 g; 18 mm; ↑ 3,29 g; 17 mm.
RIC, 578, Roma, anii 196–211.

992. AR ↑ 1,84 g; 18 mm.
RIC, 580, Roma, anii 196–211.

993–994. AR ↓ 2,67 g; 18 mm; ↑ 2,52 g; 18 mm.
RIC, 581, Roma, anii 196–211.

995. AR ↑ 2,31 g; 19 mm.
RIC, 583, Roma, anii 196–211.

Caracalla

996. AR ↓ 2,54 g; 18 mm.
RIC, 2, Roma, anul 196 (?).

997. AR ↓ 1,98 g; 16 mm.
RIC, 4, Roma, anii 196–198.

998. AR ↓ 1,54 g; 17 mm.
RIC, 6, Roma, anii 196–198.

999. AR ↘ 3,23 g; 16 mm.
RIC, 8, Roma, anii 196–198 (?).

1000–1003. AR ↑ 2,32 g; 17 mm; ↑ 2,56 g; 17 mm; ↓ 2,82 g; 16 mm; ↑ 2,43 g; 16 mm.
RIC, 11, Roma, anii 196–198.

1004. AR ↑ 2,01 g; 18 mm.
RIC, 21, Roma, anii 198–199.

1005. AR ↑ 3,26 g; 18 mm.
RIC, 22, Roma, anii 198–199.

1006. AR ↓ 2,72 g; 18 mm.
RIC, 24 A, Roma, anul 198.

1007–1008. AR ↑ 2,29 g; 19 mm; ↖ 3,07 g; 18 mm.
RIC, 25 a, Roma, anii 198–199.

1009–1010. AR ↑ 2,13 g; 20 mm; ↓ 2,59 g; 18 mm.
RIC, 30, Roma, anul 200.

1011–1012. AR ↘ 1,92 g; 20 mm; ↑ 3,59 g; 19 mm.
RIC, 30 b, Roma, anul 200.

1013. AR ↓ 2,43 g; 19 mm.
RIC, 30, Roma, anul 200.

1014–1016. AR ↓ 3,37 g; 17 mm; ↓ 2,77 g; 18 mm; ↓ 2,23 g; 18 mm.
RIC, 35, Roma, anii 199–200.

1017. AR ↓ 3,29 g; 18 mm.
RIC, 44 a, Roma, anii 199–200.

1018. AR ↓ 3,14 g; 19 mm.
RIC, 47 a, Roma, anii 199–200.

1019. AR ↑ 2,25 g; 19 mm.
RIC, 54 a, Roma, anul 201.

1020–1022. AR ↖ 2,80 g; 18 mm; ↑ 2,33 g; 17 mm; ↓ 2,21 g; 18 mm.
RIC, 54 b, Roma, anul 201.

1023. AR ↓ 1,74 g; 18 mm.
RIC, 55, Roma, anul 201.

1024. AR ↑ 2,12 g; 18 mm.
RIC, 64, Roma, anul 202.

1025–1026. AR ↓ 3,40 g; 18 mm; ↓ 2,41 g; 18 mm.
RIC, 69, Roma, anul 203.
1027. AR ↑ 2,95 g; 18 mm.
RIC, 69 a, Roma, anul 203.
1028–1031. AR ↓ 2,80 g; 19 mm; ↓ 2,42 g; 18 mm; ↑ 1,70 g; 18 mm; ↑ 1,50 g; 14 mm.
RIC, 80 b, Roma, anul 205.
1032. AR ↓ 3,39 g; 19 mm.
RIC, 81, Roma, anul 205.
1033–1034. AR ↖ 2,92 g; 17 mm; ↘ 2,23 g; 18 mm.
RIC, 82, Roma, anul 205.
1035–1037. AR ↑ 2,93 g; 17 mm; ↓ 2,74 g; 18 mm; ↓ 3,08 g; 20 mm.
RIC, 83, Roma, anul 206.
1038. AR ↑ 2,61 g; 18 mm.
RIC, 83 b, Roma, anul 206.
1039–1041. AR ↓ 2,44 g; 18 mm; ↑ 2,54 g; 19 mm; ↑ 2,00 g; 19 mm.
RIC, 88, Roma, anul 207.
1042. AR ↓ 2,57 g; 19 mm.
RIC, 89, Roma, anul 207.
1043. AR ↑ 3,43 g; 18 mm.
RIC, 92, Roma, anul 207.
1044–1046. AR ↖ 2,43 g; 19 mm; ↓ 1,95 g; 19 mm; ↖ 2,41 g; 19 mm.
RIC, 95, Roma, anul 207.
1047. AR ↓ 2,62 g; 19 mm.
RIC, 96, Roma, anul 207.
1048–1050. AR ↓ 2,81 g; 18 mm; ↑ 2,56 g; 19 mm; ↓ 3,04 g; 19 mm.
RIC, 100, Roma, anul 208.
1051. AR ↘ 2,09 g; 16 mm.
RIC, 107, Roma, anul 208.
1052. AR ↓ 2,77 g; 18 mm.
RIC, 108, Roma, anul 208.
1053–1055. AR ↓ 2,72 g; 18 mm; ↓ 2,98 g; 19 mm; ↑ 2,69 g; 18 mm.
RIC, 111, Roma, anul 209.
1056–1057. AR ↑ 2,03 g; 19 mm; ↓ 3,06 g; 19 mm.
RIC, 112, Roma, anul 209.
1058–1062. AR ↓ 3,47 g; 18 mm; ↑ 2,85 g; 18 mm; ↑ 2,04 g; 18 mm; ↑ 2,61 g; 17 mm; ↑ 3,09 g; 18 mm.
RIC, 116 b, Roma, anul 210.
1063. AR ↑ 2,24 g; 19 mm.
RIC, 117 a, Roma, anii 201–206.
1064–1065. AR ↑ 3,22 g; 18 mm; ↑ 2,00 g; 18 mm.
RIC, 121, Roma, anii 201–206.
1066. AR ↑ 2,95 g; 20 mm.
RIC, 124 b, Roma, anii 201–206.
1067. AR ↓ 2,77 g; 18 mm.
RIC, 127, Roma, anii 201–206.
1068–1076. AR ↑ 1,96 g; 18 mm; ↓ 2,64 g; 17 mm; ↑ 2,93 g; 18 mm; ↑ 2,75 g; 18 mm; ↑ 3,04 g; 19 mm; ↘ 2,90 g; 19 mm; ↑ 3,32 g; 16 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm.
RIC, 130 a, Roma, anii 201–206.
1077. AR ↑ 2,34 g; 19 mm.
RIC, 135, Roma, anii 201–206.
1078–1082. AR ↑ 1,79 g; 30 mm; ↓ 2,75 g; 18 mm; ↑ 2,46 g; 19 mm; ↑ 2,52 g; 19 mm; ↓ 2,02 g; 19 mm.
RIC, 148, Roma, anii 201–206.
1083. AR ↑ 2,14 g; 17 mm.
RIC, 150, Roma, anii 201–206.
1084–1085. AR ↑ 2,83 g; 19 mm; ↑ 2,45 g; 19 mm.
RIC, 158, Roma, anii 206–210.
1086. AR ↑ 2,17 g; 18 mm.
RIC, 161, Roma, anii 206–210.
1087–1089. AR ↑ 2,60 g; 18 mm; ↑ 2,27 g; 19 mm; ↑ 2,06 g; 18 mm.
RIC, 166, Roma, anii 206–210.
1090. AR ↑ 1,50 g; 18 mm.
RIC, 168, Roma, anii 206–210.
1091–1092. AR ↓ 2,20 g; 19 mm; ↓ 2,88 g; 18 mm.
RIC, 168 A, Roma, anii 206–210.
1093. AR ↑ 2,64 g; 19 mm.
RIC, 175, Roma, anii 206–210.
1094–1095. AR ↑ 2,46 g; 18 mm; ↘ 2,02 g; 18 mm.
RIC, 184, Roma, anul 211.
1096–1098. AR ↓ 3,76 g; 18 mm; ↑ 2,18 g; 18 mm; ↑ 2,53 g; 17 mm.
RIC, 192, Roma, anul 212.
1099. AR ↑ 3,27 g; 18 mm.
RIC, 193, Roma, anul 212.
1100. AR ↓ 2,77 g; 19 mm.
RIC, 194, Roma, anul 212.
1101–1103. AR ↑ 2,13 g; 19 mm; ↘ 2,33 g; 17 mm; ↑ 2,53 g; 18 mm.
RIC, 195, Roma, anul 212.
1104. AR ↓ 2,50 g; 18 mm.
RIC, 196, Roma, anul 212.
1105. AR ↓ 2,69 g; 19 mm.
RIC, 204, Roma, anii 209–212.

1106–1109. AR ↓ 2,98 g; 19 mm; ↓ 2,34 g; 18 mm; ↓ 1,79 g; 19 mm; ↑ 3,38 g; 18 mm.
RIC, 206 c, Roma, anul 213.

1110–1112. AR ↓ 2,54 g; 18 mm; ↓ 2,76 g; 17 mm; ↑ 1,67 g; 18 mm.
RIC, 208 a, Roma, anul 213.

1113. AR ↑ 1,74 g; 19 mm.
RIC, 209 (var.), Roma, anul 213.

1114–1116. AR ↑ 2,29 g; 18 mm; ↓ 2,88 g; 18 mm; ↑ 2,97 g; 18 mm.
RIC, 209 a, Roma, anul 213.

1117–1118. AR ↓ 3,33 g; 19 mm; ↓ 2,67 g; 19 mm.
RIC, 216 a, Roma, anii 210–213.

1119. AR ↓ 1,69 g; 18 mm.
RIC, 219, Roma, anii 210–213.

1120–1121. AR ↑ 2,51 g; 19 mm; ↑ 2,49 g; 18 mm.
RIC, 222, Roma, anii 210–213.

1122–1124. AR ↓ 2,87 g; 18 mm; ↑ 2,44 g; 18 mm; ↓ 2,16 g; 18 mm.
RIC, 223, Roma, anii 210–213.

1125. AR ↑ 2,82 g; 20 mm.
RIC, 224, Roma, anii 210–213.

1126–1127. AR ↓ 2,65 g; 18 mm; ↖ 1,98 g; 19 mm.
RIC, 225, Roma, anii 210–213.

1128–1129. AR ↓ 2,14 g; 18 mm; ↓ 2,68 g; 19 mm.
RIC, 226, Roma, anii 210–213.

1130–1132. AR ↓ 2,64 g; 18 mm; ↑ 2,73 g; 18 mm; ↓ 2,33 g; 19 mm.
RIC, 227, Roma, anii 210–213.

1133. AR ↓ 2,33 g; 18 mm.
RIC, 231, Roma, anii 210–213.

1134. AR ↑ 2,34 g; 18 mm.
RIC, 235, Roma, anul 213(?).

1135. AR ↑ 3,12 g; 18 mm.
RIC, 236, Roma, anul 213.

1136–1138. AR ↑ 2,90 g; 19 mm; ↑ 2,49 g; 17 mm; ↓ 2,18 g; 18 mm.
RIC, 238 A, Roma, anul 214.

1139–1140. AR ↓ 2,44 g; 18 mm; ↑ 3,92 g; 18 mm.
RIC, 239, Roma, anul 214.

1140–1142. AR ↑ 3,29 g; 18 mm; ↑ 2,78 g; 18 mm.
RIC, 240, Roma, anul 214.

1143. AR ↑ 2,23 g; 19 mm.
RIC, 246, Roma, anul 214.

1144. AR ↑ 2,60 g; 18 mm.
RIC, 251, Roma, anul 215.

1145. AR ↑ 2,65 g; 18 mm.
RIC, 258 c, Roma, anul 215.

1146. AR ↖ 2,19 g; 19 mm.
RIC, 263 f, Roma, anul 215.

1147–1150. AR ↑ 2,30 g; 18 mm; ↑ 2,33 g; 18 mm; ↑ 2,94 g; 19 mm; ↓ 2,73 g; 18 mm.
RIC, 266, Roma, anul 215.

1151–1153. AR ↓ 2,40 g; 18 mm; ↑ 1,58 g; 18 mm; ↓ 2,30 g; 18 mm.
RIC, 268, Roma, anul 215.

1154. AR ↓ 1,80 g; 19 mm.
RIC, 280 c, Roma, anul 215.

1155–1160. AR ↓ 2,19 g; 18 mm; ↓ 2,64 g; 18 mm; ↓ 2,19 g; 19 mm; ↑ 2,48 g; 17 mm; ↑ 1,98 g; 18 mm; ↓ 2,35 g; 17 mm.
RIC, 281 b, Roma, anul 216.

1161. AR ↑ 2,23 g; 18 mm.
RIC, 297 e, Roma, anul 219.

1162. AR ↑ 2,73 g; 19 mm.
RIC, 300, Roma, anii 213–217.

1163. AR ↓ 2,19 g; 19 mm.
RIC, 302, Roma, anii 213–217.

1164. AR ↗ 2,91 g; 18 mm.
RIC, 305, Roma, anii 213–217.

1165–1166. AR ↓ 2,78 g; 18 mm; ↓ 2,57 g; 19 mm.
RIC, 308, Roma, anii 213–217.

1167. AR ↑ 2,96 g; 19 mm.
RIC, 311 b, Roma, anii 213–217.

1168. AR ↓ 2,88 g; 19 mm.
RIC, 344, Laodicea, anul 201.

1169. AR ↑ 1,94 g; 19 mm.
RIC, 191 C, Roma, anul 211.

Caracalla: Septimius Severus

1170. AR ↑ 2,95 g; 19 mm.
RIC, 191 C, Roma, anul 211(?).

Caracalla: Plautilla

1171–1174. AR ↑ 2,72 g; 19 mm ; ↓ 2,42 g; 17 mm; ↑ 2,62 g; 18 mm; ↑ 2,46 g; 18 mm.
RIC, 361, Roma.

1175. AR ↓ 2,36 g; 18 mm.
RIC, 362, Roma.

1176. AR ↑ 1,74 g; 12 mm.
RIC, 363 a, Roma.

1177–1178. AR ↓ 3,20 g; 18 mm; ↓ 2,76 g; 17 mm.
RIC, 363 b, Roma.

1179–1180. AR ↑ 2,06 g; 18 mm; ↓ 2,67 g; 17 mm.

RIC, 365 a, Roma.

1181. AR ↑ 3,05 g; 19 mm.
RIC, 366, Roma.

1182–1187. AR ↑ 2,69 g; 18 mm; ↓ 2,00 g; 17 mm; ↑ 2,31 g; 18 mm; ↓ 2,14 g; 18 mm; ↑ 2,48 g; 18 mm; ↑ 2,39 g; 19 mm.
RIC, 367, Roma.

1188–1190. AR ↓ 1,72 g; 16 mm; ↓ 2,65 g; 17 mm; ↓ 2,79 g; 19 mm.
RIC, 369, Roma.

1191. AR ↑ 3,42 g; 19 mm.
RIC, 372, Laodicea.

1192. Drahmă ↑ 1,88 g; 18 mm.
Av. ΠΛΑΥΤΙΛΛΑ. Bustul Plautillei spre dr. Rv. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕ... Artemis din față, capul spre dr., ține arcul în mâna dr., iar cu mâna st. scoate săgeata din tolbă.

Caracalla: Iulia Domna

1193–1201. AR ↑ 2,57 g; 18 mm; ↑ 1,70 g; 18 mm; ↑ 2,31 g; 19 mm; ↑ 2,73 g; 18 mm; ↘ 3,20 g; 18 mm; ↓ 2,70 g; 19 mm; ↓ 2,30 g; 18 mm; ↑ 2,61 g; 19 mm; ↘ 2,01 g; 18 mm.
RIC, 373 A, Roma, anii 211–217.

1202. AR ↑ 2,76 g; 18 mm.
RIC, 374 A, Roma, anii 211–217.

1203. AR ↓ 3,09 g; 19 mm.
RIC, 381, Roma, anii 211–217.

1204. AR ↓ 2,52 g; 18 mm.
RIC, 382, Roma, anii 211–217.

1205. AR ↓ 1,93 g; 18 mm.
RIC, 383 A, Roma, anii 211–217.

1206. AR ↑ 2,02 g; 18 mm.
RIC, 385, Roma, anii 211–217.

1207–1208. AR ↓ 3,02 g; 18 mm; ↑ 2,53 g; 18 mm.
RIC, 389 b, Roma, anii 211–217.

1209. AR ↓ 3,33 g; 18 mm.
RIC, 390, Roma, anii 211–217.

1210–1211. AR ↑ 1,58 g; 18 mm; ↓ 2,13 g; 19 mm.
RIC, 391, Roma, anii 211–217.

Geta

1212–1213. AR ↑ 2,27 g; 19 mm; ↓ 2,54 g; 18 mm.
RIC, 2, Roma, anii 200–202.

1214. AR ↑ 2,84 g; 18 mm.
RIC, 96, Laodicea, anii 198–200.

1215. AR ↓ 3,01 g; 17 mm.
RIC, 4, Roma, anii 198–200.

1216. AR ↑ 2,43 g; 19 mm.
RIC, 96, Laodicea, anii 198–200.

1217. AR ↓ 2,67 g; 18 mm.
RIC, 101, Laodicea, anii 200–202.

1218–1219. AR ↑ 3,21 g; 19 mm; ↓ 2,98 g; 19 mm.
RIC, 8, Roma, anii 200–202.

1220–1223. AR ↓ 2,62 g; 19 mm; ↑ 2,33 g; 19 mm; ↑ 2,20 g; 17 mm; ↓ 2,23 g; 19 mm.
RIC, 9 a, Roma, anii 200–202.

1224. AR ↓ 2,53 g; 18 mm.
RIC, 9 b, Roma, anii 200–202.

1225. AR ↑ 2,16 g; 18 mm.
RIC, 11, Roma, anii 200–202.

1226–1235. AR ↑ 3,26 g; 18 mm; ↑ 3,10 g; 19 mm; ↓ 2,26 g; 18 mm; ↑ 3,13 g; 19 mm; ↓ 1,99 g; 17 mm; ↖ 2,09 g; 18 mm; ↑ 2,74 g; 18 mm; ↑ 1,91 g; 19 mm; ↓ 1,98 g; 18 mm; ↓ 2,79 g; 20 mm.
RIC, 13 A, Roma, anii 200–202.

1236. AR ↓ 2,15 g; 18 mm.
RIC, 15 a, Roma, anii 200–202.

1237–1240. AR ↓ 2,44 g; 18 mm; ↓ 2,80 g; 18 mm; ↓ 2,62 g; 18 mm; ↓ 2,44 g; 18 mm.
RIC, 15 b, Roma, anii 200–202.

1241–1251. AR ↓ 2,74 g; 19 mm; ↓ 3,61 g; 18 mm; ↑ 2,95 g; 18 mm; ↑ 2,19 g; 18 mm; ↑ 2,21 g; 19 mm; ↑ 2,01 g; 18 mm; ↓ 3,00 g; 18 mm; ↓ 2,55 g; 18 mm; ↑ 2,12 g; 19 mm; ↑ 2,76 g; 17 mm; ↓ 2,24 g; 17 mm.
RIC, 18, Roma, anii 200–202.

1252–1253. AR ↑ 2,33 g; 18 mm; ↑ 2,80 g; 19 mm.
RIC, 20 a, Roma, anii 200–202.

1254–1257. AR ↑ 2,34 g; 18 mm; ↓ 2,22 g; 18 mm; ↑ 2,88 g; 17 mm; ↑ 2,38 g; 17 mm.
RIC, 20 b, Roma, anii 200–202.

1258–1259. AR ↑ 2,97 g; 19 mm; ↑ 2,94 g; 18 mm.
RIC, 23, Roma, anii 200–202.

1260. AR ↑ 2,44 g; 18 mm.
RIC, 26, Roma, anul 202.

1261–1262. AR ↑ 2,92 g; 18 mm; ↑ 3,18 g; 18 mm.
RIC, 102, Laodicea, anul 203(?).

1263. AR ↑ 4,10 g; 18 mm.
RIC, 103, Laodicea, anul 203(?).

1264. AR ↑ 2,53 g; 19 mm.
RIC, 31, Roma, anii 203–208.

1265–1270. AR ↑ 2,25 g; 17 mm; ↑ 2,48 g; 18 mm; ↓ 2,26 g; 17 mm; ↑ 2,77 g; 19 mm; ↑ 3,17 g; 18 mm; ↑ 3,23 g; 19 mm.
RIC, 34 b, Roma, anii 203–208.

1271–1273. AR ↑ 1,93 g; 18 mm; ↓ 2,37 g; 19 mm; ↓ 2,29 g; 18 mm.
RIC, 38 b, Roma, anii 203–208.

1274–1277. AR ↓ 3,55 g; 18 mm; ↓ 3,15 g; 19 mm; ↑ 2,30 g; 18 mm; ↓ 2,38 g; 18 mm.
RIC, 51, Roma, anii 203–209.

1278. AR ↓ 2,25 g; 20 mm.
RIC, 59 b, Roma, anii 203–209.

1279–1280. AR ↓ 3,04 g; 19 mm; ↓ 2,36 g; 18 mm.
RIC, 61 a, Roma, anii 203–209.

1281. AR ↓ 3,03 g; 18 mm.
RIC, 62 a, Roma, anul 209.

1282. AR ↓ 2,66 g; 18 mm.
RIC, 63, Roma, anii 209–210.

1283–1284. AR ↑ 2,11 g; 18 mm; ↓ 2,70 g; 16 mm.
RIC, 69 a, Roma, anul 210.

1285. AR ↑ 2,11 g; 18 mm.
RIC, 70 b, Roma, anul 210.

1286. AR ↓ 2,74 g; 18 mm.
RIC, 74, Roma, anul 211.

1287. AR ↑ 2,49 g; 17 mm.
RIC, 79, Roma, anul 211.

1288. AR ↑ 2,73 g; 18 mm.
RIC, 88, Roma, anii 210–212.

1289. AR ↑ 2,58 g; 18 mm.
RIC, 91, Roma, anii 210–212.

Macrinus

1290. AR ↑ 2,40 g; 18 mm.
RIC, 15, Roma, anii 217–218.

1291. AR ↑ 2,04 g; 19 mm.
RIC, 19, Roma, anul 217.

1292. AR ↑ 1,57 g; 16 mm.
RIC, 26, Roma, anul 217.

1293–1294. AR ↓ 4,27 g; 18 mm; ↓ 2,15 g; 18 mm.
RIC, 53, Roma, anii 217–218.

1295. AR ↓ 2,52 g; 19 mm.
RIC, 73, Roma, anii 217–218.

1296. AR ↓ 2,13 g; 19 mm.
RIC, 76, Roma, anii 217–218.

1297. AR ↑ 3,35 g; 18 mm.
RIC, 80, Roma, anii 217–218.

1298. AR ↓ 2,09 g; 18 mm.
RIC, 86, Roma, anii 217–218.

Macrinus: Diadumenianus

1299. AR ↓ 2,32 g; 19 mm.
RIC, 102, Roma.

Elagabal

1300. AR ↓ 2,00 g; 18 mm.
RIC, 6, Roma, anul 218.

1301. AR ↙ 1,76 g; 20 mm.
RIC, 23, Roma, anul 219.

1302. AR ↓ 2,33 g; 18 mm.
RIC, 28 b, Roma, anii 220–221.

1303. AR ↑ 2,49 g; 18 mm.
RIC, 46, Roma, anul 221.

1304–1306. AR ↓ 1,76 g; 17 mm; ↑ 2,68 g; 19 mm; ↑ 2,27 g; 19 mm.
RIC, 68, Roma.

1307. AR ↓ 3,24 g; 19 mm.
RIC, 71, Roma.

1308. AR ↓ 2,66 g; 20 mm.
RIC, 82, Roma;

1309. AR ↑ 2,85 g; 18 mm.
RIC, 83, Roma.

1310. AR ↘ 2,26 g; 18 mm.
RIC, 139, Roma.

1311. AR ↑ 1,96 g; 19 mm.
RIC, 150, Roma.

1312. AR ↓ 1,81 g; 19 mm.
RIC, 161, Roma.

1313–1314. AR ↓ 2,26 g; 19 mm; ↑ 2,40 g; 18 mm.
RIC, 167, Antiohia, anii 218–219.

1315. AR ↑ 1,75 g; 19 mm.
RIC, 168, Antiohia, anii 218–219.

1316. AR ↑ 2,38 g; 18 mm.
RIC, 181, Antiohia, anul 222.

1317. AR ↙ 3,01 g; 18 mm.
RIC, 187, Antiohia.

1318–1320. AR ↓ 2,33 g; 18 mm; ↑ 3,47 g; 19 mm; ↓ 2,26 g; 19 mm.
RIC, 202, Antiohia.

Elagabal: Iulia Paula

1321. AR ↓ 2,11 g; 17 mm.
RIC, 216.

Elagabal: Iulia Soaemias

1322. AR ↑ 3,14 g; 19 mm.
RIC, 237.

1323. AR ↖ 2,77 g; 19 mm.
RIC, 243.

1324. AR ↓ 3,05 g; 18 mm.
RIC, 243.

Elagabal: Iulia Maesa

1325. AR ↑ 2,09 g; 19 mm.
RIC, 254.
1326. AR ↓ 2,04 g; 19 mm.
RIC, 266.
1327–1328. AR ↖ 2,25 g; 18 mm; ↓ 1,97 g; 18 mm.
RIC, 268.
1329. AR ↑ 2,03 g; 18 mm.
RIC, 271.
1330. AR ↑ 2,95 g; 17 mm.
RIC, 272.

Severus Alexander

1331. AR ↑ 3,04 g; 19 mm.
RIC, 5, Roma, anul 222.
1332. AR ↓ 2,48 g; 19 mm.
RIC, 11 c, Roma, anul 222;
1333. AR ↓ 2,03 g; 18 mm.
RIC, 14, Roma, anul 222.
1334. AR ↑ 2,78 g; 18 mm.
RIC, 141, Roma, anii 222–228.
1335. AR ↑ 2,78 g; 17 mm.
RIC, 156, Roma, anii 222–228.
1336. AR ↑ 3,34 g; 18 mm.
RIC, 170, Roma, anii 222–228.

Severus Alexander: Iulia Mamaea

1337. AR ↓ 1,32 g; 17 mm.
RIC, 343, Roma.

Aşa cum spuneam mai înainte, tezaurul a fost recuperat de profesorul I. Ciocăzanu de la lucrătorii drumari care îl găsiseră. După informaţiile primite de la directoarea de atunci a muzeului din Târgu Jiu, imediat după ce excavatorul a scos la iveală vasul şi monedele, lucrătorii şi-au împărţit multe din monede între ei, înainte de a sosi profesorul Ciocăzanu, care le-a recuperat de la descoperitori. Monedele au intrat în muzeu în mai multe loturi. Din păcate nu au putut fi studiate pe loturi. Tezaurul conţine 1337 de monede, dintre care 1336 sunt denari romani imperiali, iar una este o drahmă emisă de un oraş grecesc din Asia Mică. Emisiunile încep în vremea împăratului Nero şi se încheie în timpul lui Severus Alexander, cu o piesă bătută pentru Iulia Mamaea. Cea mai veche monedă datează din anii 63–68, iar cea mai nouă din anii 222–228 (după catalogul RIC).

În ceea ce priveşte starea de conservare a monedelor se poate face observaţia că cele mai vechi exemplare sunt mai tocite, într-un grad mai mare sau mai mic. Două monede de la Vespasian şi două de la Domitian au legendele de pe revers şterse, iar o piesă de la Septimius Severus se află în aceeaşi situaţie. Două monede, una de la Traian, iar cealaltă de la Iulia Domna, sunt variante ale exemplarelor aflate în catalogul RIC, datorită unor elemente particulare ale efigiilor.

Din catalogul inventar al tezaurului de la Barza reiese că monedele sale se înşiră cronologic începând cu domnia lui Nero (63–68 p.Chr.) şi până în vremea lui Severus Alexander (222–228). Repartiţia celor 1337 de exemplare recuperate este neuniformă, potrivit cu durata domniilor diferiţilor împăraţi reprezentaţi în acest depozit (tabelul I). Observăm că piesele din veacul I p.Chr. sunt în mai mare număr decât se înregistrează de obicei în tezaurele care se încheie în al cincilea deceniu al secolului al III-lea. În cazul celui de la Barza, prima monedă este de la Nero. Este de subliniat că, din secolul I, emisiunile de la Vespasian sunt cele mai numeroase (71) şi reprezintă 5,31% din numărul total al monedelor care compun depozitul nostru. Totalul monedelor din perioada Nero–Nerva este de 125 de exemplare (16,74%), situaţie care se întâmplă foarte rar în tezaurele care se termină la Gordian al III-lea sau Filip Arabul. Masa principală de monede se concentrează în perioada de la Traian la Commodus: Antoninus Pius 249 de piese (18,62%), Marcus Aurelius 136 de monede (10,17%), Commodus 129 de piese (9,65%). Cele mai multe monede se acumulează în vremea lui Septimius Severus (302, adică 22,59%). Dinastia Severilor,

adăugând şi pe Caracalla, este reprezentată de 518 monede, ceea ce înseamnă 39,75% din totalul monedelor aflate în tezaurul de la Barza.

Analizând structura depozitului, constatăm că ni se oferă date privind acumularea tezaurului, datarea lui, autorul şi cauzele ascunderii acestuia. Este evident că pentru ca aceste concluzii să fie mai aproape de adevăr, ar fi nevoie ca tezaurul să fi fost recuperat integral, fapt destul de rar în asemenea cazuri. Se pare însă că, în ceea ce priveşte tezaurul de la Barza, monedele au fost recuperate în cea mai mare parte a lor. Celor 1337 de piese intrate în colecţia muzeului, recuperate în anul 1969, li se adaugă două monede aflate în posesia unui cetăţean din Târgu Jiu[25], iar la Universitatea din Craiova se află trei denari emişi de Hadrian pentru Sabina respectiv de Commodus şi Elagabal[26]. Nici una dintre aceste piese nu a fost emisă după Severus Alexander, ceea ce ne îndeamnă să presupunem că nici în lotul monedelor nerecuperate nu există emisiuni mai târzii. De altfel, împărţirea în loturi a unei descoperiri monetare se face urmând anumite legi ale statisticii matematice şi calculului probabilităţilor[27], conform cărora fiecare lot conţine monede ale tuturor emitenţilor. În cazul nostru numărul mare de monede recuperate şi structura tezaurului concură la concluzia că în lotul nostru sunt prezente şi ultimele monede. Mai trebuie menţionat că 1336 de monede sunt denari. Un exemplar este o drahmă emisă de un oraş microasiatic în vremea lui Caracalla, pentru soţia sa Plautilla (nr. 1192). Majoritatea denarilor au fost bătuţi în atelierul de la Roma. Astfel, cei 1313 denari emişi la Roma reprezintă 98,20% din numărul total de 1337 de piese cu care operăm. Celelalte monede au fost bătute în ateliere din Orient. La Laodicea ad Mare au fost emişi 12 denari (0,90%), toţi în vremea lui Septimius Severus. Alte trei monede (0,23%) au fost bătute la Emesa, în timpul domniei lui Septimius Severus şi, în sfârşit, din atelierul de la Antiohia provin opt monede (0,60%) din vremea lui Elagabal. Drahma reprezintă 0,07% din totalul pieselor care compun tezaurul; asemenea monede se întâlnesc şi în alte descoperiri de acest gen. În tezaurele din Moldova, după cunoştinţele noastre, s-au aflat în zece depozite, alături de monedele romane imperiale din secolele II–III p.Chr. Şi în Oltenia putem cita cel puţin două tezaure în care, alături de denari, s-a găsit şi câte o drahmă. Este vorba de al treilea tezaur de la Bârca, jud. Dolj[28], şi de cel de la Pădureţu, com. Băbeni, jud. Vâlcea[29]. Având o greutate apropiată de aceea a denarului şi un argint de calitate satisfăcătoare, asemenea monede erau acceptate alături de moneda romană de argint. Probabil s-a stabilit o echivalenţă denar-drahmă, potrivit unui tarif special[30].

Structura tezaurului este asemănătoare cu aceea a depozitelor monetare care se termină cu emisiuni de la Elagabal (Pădureţu şi Frânceşti, jud. Vâlcea, Reşca, com. Dobrosloveni, jud. Olt, şi poate şi cel de la Enoşeşti, or. Piatra-Olt, jud. Olt)[31]. Comparaţia o putem face cu tezaurul de la Pădureţu. Spre exemplu, procentul monedelor acumulate până la anul 192 în tezaurul de la Barza este de 54,76, iar a celor acumulate de la anul 193 până la anul 217 este de 44,42. În cazul depozitului de la Pădureţu procentul monedelor emise până în anul 192 este numai de 12,03, iar al monedelor emise între anii 193–217 este de 88,87[32]. Prima impresie ar fi că nu există o asemănare între cele două tezaure, fiindcă procentajul din prima etapă de la Barza este mult mai mare decât cel din aceeaşi etapă din depozitul de la Pădureţu. Situaţia se inversează în cazul etapelor finale. Dacă se face o comparaţie între procentajul din prima etapă a tezaurului de la Barza cu aceeaşi perioadă de

timp în tezaurele tip Gordian al III-lea încheiate în anul 242, cu excepția tezaurului de la Pârşani (astăzi Pieleşti, jud. Dolj)[33], în toate celelalte depozite monetare care fac parte din această categorie, procentele pentru prima etapă sunt aproape de cinci ori mai mici. Altele sunt de două ori mai mici, iar cele mai multe de trei ori. O altă nepotrivire ar fi că tezaurul de la Barza se termină cu monede emise de Severus Alexander, iar celălalt se încheie cu monede de la Elagabal. Cele două tezaure se aseamănă prin faptul că după anul 217 monedele lui Elagabal şi Severus Alexander sunt foarte puține, reprezentând 2,84% în tezaurul de la Barza şi 0,04% în tezaurul de la Pădureţu. În tezaurele care încheie cu monede de la Gordian al III-lea (anul 242), în majoritatea lor monedele bătute de cei doi împărați amintiți dețin întâietatea, în ceea ce priveşte procentajul.

Tabelul I

Repartiția monedelor în tezaurul de la Barza după emitenți

Împăratul	Anii de domnie	Numărul de exemplare		Procentaj
		Total	Pe ani domnie	
Nero	63–68	11	0,76	0,82
Galba	68–69	1	1	0,07
Vitellius	69	7	7	0,52
Vespasian	69–79	71	7,10	5,31
Titus	79–82	8	4	0,60
Domitian	81–96	11	0,79	0,82
Nerva	96–98	6	3	0,45
Traian	98–117	58	3,05	4,37
Hadrian	117–138	77	3,67	5,76
Antoninus Pius	138–161	249	10,83	18,62
Marcus Aurelius	161–180	136	7,61	10,17
Commodus	180–192	129	10,75	9,65
Clodius Albinus	193–196	6	1,50	0,07
Didius Iulianus	193	1	0,79	0,82
Septimius Severus	193–211	302	16,78	22,59
Caracalla	211–217	216	11,37	16,16
Macrinus	217–218	10	10	0,75
Elagabal	218–222	31	7,75	2,32
Severus Alexander	222–235	7	0,54	0,52
Total		1337		99,99

În cazul tezaurului de la Câmpulung, jud. Argeş, deşi se termină cu o monedă emisă de Severus Alexander în anul 223, condițiile în care s-a descoperit nu asigură certitudini asupra întregului numerar[34]. Tezaurul cuprinde 49 de monede, toate denari. Cea mai veche este o emisiune de la Vespasian; urmează Domitian şi Traian, prezenți tot cu câte un exemplar. Antoninus Pius este reprezentat de două monede, iar Marcus Aurelius de un exemplar. Începând cu Commodus numărul monedelor creşte: şase exemplare sunt emise de acest împărat, 16 de Septimius Severus, 11 de Caracalla. Macrinus este prezent cu o singură monedă, iar Elagabal şi Severus Alexander cu cinci, respectiv patru piese. Se constată că procentajul pieselor anterioare anului 192 este de 24,48, iar al celor emise între 193–223 de

75,49. Se poate conchide că structura tezaurului de la Câmpulung este asemănătoare cu cea a tezaurelor de la Barza şi Pădureţu.

Un alt depozit de denari imperiali a cărui ultimă monedă este o emisiune de la Severus Alexander este cel de la Nireş, com. Mica, jud. Cluj[35]. Deşi autorul studiului susţine că moneda lui Constantius al II-lea aparţine tezaurului, atât circumstanţele în care s-a descoperit depozitul, cât şi împrejurările în care a fost recuperat ne fac să credem că această din urmă monedă a fost introdusă de descoperitor, cu scopul măririi numărului monedelor, „pentru a obţine mai mulţi bani de la Muzeul din Dej, unde le-a vândut". Nu este sigur dacă cele 29 de piese n-au făcut parte dintr-un lot mult mai mare. Totuşi, structura tezaurului de la Nireş se aseamănă cu structura celor trei tezaure pe care le-am discutat mai înainte. Astfel, monedele emise până în anul 192 reprezintă 36,65% din totalul pieselor, iar cele emise după acest an sunt în procent de 63,32.

Se constată că atât tezaurul de la Barza (excluzând moneda grecească), cât şi celelalte pe care le-am analizat cuprind numai denari, deşi Caracalla introdusese o nouă monedă de argint în anul 215, antoninianul. Dar noua monedă a lui Caracalla, deşi era mai grea decât denarul, conţinea mai puţin argint[36] şi nu a avut o circulaţie intensă în epocă; Severus Alexander chiar exclude antoninianul din circulaţia monetară. Abia în vremea lui Gordian al III-lea baterea antoninianului este reluată pe scară intensă. Lipsa antoninienilor din toate tezaurele de care am vorbit ar fi, de asemenea, un argument că aceste depozite monetare se încheie cu piese de la Elagabal sau de la Severus Alexander. Un alt argument în sprijinul afirmaţiei pe care am făcut-o ar fi numărul foarte mic al emisiunilor ultimilor doi împăraţi, Elagabal şi Severus Alexander. După unii cercetători (şi noi înclinăm să fim de acord cu aceştia), tezaurizarea cea mai mare de monede bătute de cei doi împăraţi se produce după anul 230, când Severus Alexander declanşează pregătirea campaniei orientale împotriva Sasanizilor[37]. Deci tezaurele în care este încadrat şi cel de la Barza nu puteau fi îngropate înainte de această dată. Înclinăm să credem că acestea sunt ascunse la scurtă vreme după anul 232.

Este interesant, socotim noi, să prezentăm câteva consideraţii asupra greutăţii medii corespunzătoare fiecărui emitent (tabelul II). Astfel, greutatea medie a exemplarelor bătute de Nero este de 2,95 g, apoi până la Traian este oarecum constantă, având variaţii nesemnificative, dar oarecum cu tendinţa de a se ridica. Astfel, sub Domitian ajunge la 2,93 g. Începând cu Traian tendinţa de creştere a greutăţii medii pe emitent este evidentă: 2,94 g Traian; 3,02 g Hadrian; 3,07 g Antoninus Pius; 3,10 g Marcus Aurelius. Începând cu Commodus greutatea medie, cu unele excepţii, începe să scadă la 2,67 g. Media ponderală a monedelor emise de Septimius Severus este de 2,61 g, Caracalla 2,51 g, Macrinus 2,42 g, Elagabal 2,39 g, Severus Alexander 2,53 g. Din tabelul II rezultă că cele mai multe monede (764) sunt acelea care au greutate normală, adică 57,01% din numărul total al monedelor. Monedele sub greutatea normală sunt în număr de 516 (38,65%), iar monedele care depăşesc greutatea peste cea normală sunt cele mai puţine, numai 57, ceea ce înseamnă 4,26%. Se constată că în vremea Severilor au fost cele mai scăzute greutăţi medii (Septimius Severus 2,61 g, Elagabal 2,39 g, iar Severus Alexander 2,53 g). Greutăţile medii scăzute ar putea fi consecinţa reducerii ponderale din vremea lui Commodus şi Septimius Severus[38]. Moneda cu greutatea cea mai mare este o emisiune a lui Macrinus (4,27 g). Este interesant că moneda cu una dintre

cele mai mici greutăţi este bătută în vremea aceluiaşi împărat (1,57 g). Monedele cu greutatea cea mai mare, exceptând pe aceea a lui Macrinus despre care am discutat deja, sunt emisiuni de la Septimius Severus (4,10 g cu minima 1,58 g), Commodus (3,94 g cu minima 1,45 g), Caracalla (3,92 g cu minima 1,58 g), Hadrian (3,86 g cu minima 1,48 g, una dintre cele mai mici din întreg tezaurul). Am menţionat monedele cu greutatea medie cea mai mare pentru a sublinia că tocmai acestea au de obicei greutatea minimă cea mai mică. Această situaţie se regăseşte şi în tezaurul de la Măgura, jud. Bacău, a cărui cea mai recentă monedă este emisă însă de Septimius Severus[39].

Tabelul II

Repartiţia monedelor din tezaurul de la Barza după greutăţi

Împăratul	Greutatea monedelor	Numărul de monede cu greutatea considerată			Greutate	
		Normală (3,41–2,80)	Sub normală - 2,80	Peste normală +3,41	Maximă	Minimă
Nero	2,95	10	1	-	3,10	2,46
Galba	-	-	-	-	3,10	
Vitellius	2,60	4	3	-	3,05	2,07
Vespasian	2,70	52	19	-	3,25	2,07
Titus	2,63	5	3	-	3,02	2,09
Domitian	2,93	10	1	-	3,25	2,18
Nerva	2,87	6	-	-	3,33	1,73
Traian	2,94	52	5	1	3,50	2,05
Hadrian	3,02	67	7	3	3,86	1,48
Antoninus Pius	3,07	193	33	23	3,50	2,08
Marcus Aurelius	3,10	112	15	9	3,60	2,16
Commodus	2,67	46	80	3	3,94	1,45
Clodius Albinus	-	-	-	1	3,54	
Didius Iulianus	2,87	3	2	1	3,54	1,89
Septimius Severus	2,61	100	191	11	4,10	1,58
Caracalla	2,51	94	119	3	3,92	1,58
Macrinus	2,42	1	8	1	4,27	1,57
Elagabal	2,39	7	23	1	3,47	1,71
Severus Alexander	2,53	2	5	-	3,34	1,32
Total		764	516	57		

De altfel, după părerea unor cercetători, greutatea, mai ales a monedelor de argint, nu este cea strict exactă fiindcă, aşa după cum s-a sesizat, în perioada lungă de timp în care au stat îngropate, datorită unor procese chimice, s-a micşorat[40]. Totuşi diferenţa aceasta de greutate, care nu este semnificativă, nu poate să facă inutilă toată discuţia purtată de noi asupra greutăţii monedelor pe care le-am prezentat.

Alături de numeroasele situri arheologice romane şi tezaure descoperite în Depresiunea Târgu Jiu, depozitul găsit la Barza se constituie într-un argument în plus pentru a susţine că în această regiune a existat în secolele II–III o viaţă

economică înfloritoare. Remarcăm faptul că tezaurul de la Barza face parte din grupa tezaurelor compuse din foarte numeroase monede. De altfel, mai toate tezaurele descoperite în Oltenia care au fost ascunse la începutul deceniului al treilea al secolului al II-lea p.Chr. sunt compuse din foarte multe piese (Pădureţu, 4942 de monede; Reşca, circa 5000 de monede; Frânceşti, 1365 de monede). C. Preda făcea observaţia, în studiul său asupra tezaurului de la Pădureţu, că tezaurele amintite se aflau de-a lungul *limes*-ului alutan, în preajma castrelor romane de la Romula, Pons Aluti, Enoşeşti şi Buridava[41]. În cazul tezaurului de la Barza nu putem spune că exista în imediata sa apropiere un centru militar; castrul de la Bumbeşti-Jiu se află la cel puţin 20 km spre nord-est de locul descoperirii. Spuneam la început că zona de care ne ocupăm este presărată cu numeroase vestigii romane, alături de care s-au găsit şi numeroase tezaure, cele mai multe ascunse în deceniul al cincilea al secolului al III-lea. Este interesant de subliniat că şi unele dintre acestea erau formate dintr-un mare număr de monede: Pişteştii din Vale (1440 de piese), Slobozia (circa 3000 de monede), Brădiceni[42] (815 monede).

O altă problemă care credem că ar trebui să fie discutată este aceea a proprietarului care a îngropat tezaurul pe care nu a mai putut să-l folosească şi de care n-a putut să-şi recupereze averea care reprezenta ceva. Spre exemplu, o sclavă se vindea cu 205 denari[43], un sclav tânăr cu 600 de denari[44], iar o altă sclavă cu 400 de denari[45]. Ipoteze sunt destul de multe. În orice caz, posesorul tezaurului era destul de bogat şi sigur a fost silit să-l părăsească din diferite cauze, foarte repede; ar fi ideal să ştim şi cine era proprietarul. Încercăm să prezentăm mai multe ipoteze. Suntem de părere că un negustor nu putea fi, fiindcă în această zonă nu era nici un drum roman şi locul unde a fost descoperit depozitul se afla pe valea unui pârâu care curge printre dealuri înalte. Monedele nu puteau fi nici ale unui ostaş; castrul de la Bumbeşti-Jiu, care este fortificaţia cea mai apropiată, se află, aşa cum am mai spus, la o distanţă de peste 20 de km. În apropiere, între satele Barza şi Arţari, se află un loc unde locuitorii confecţionează cărămidă. Cei care săpau pentru a-şi asigura lutul trebuincios au găsit urme de construcţie. Deşi această exploatare a lutului se folosea cu mulţi ani în urmă, nimeni nu a luat în seamă că cei care făceau cărămidă au găsit numeroase urme de ziduri, ceramică etc. În anul 1969, profesorul I. Ciocăzanu, împreună cu elevii săi, a făcut nişte cercetări, în punctul numit „La Bădeşti". S-au găsit urmele unei mari clădiri cu mai multe încăperi. În aceste încăperi au fost găsite diferite unelte din bronz şi fier, vârfuri de suliţe, topoare de fier, precum şi tuburi mari de ceramică. Clădirea avea fundaţie din piatră de râu, iar pereţii probabil erau construiţi din cărămidă[46].

Deşi săpăturile nu au fost făcute de nişte specialişti, totuşi existenţa unei clădiri romane în acest punct ne face să bănuim că aceasta aparţinea unei *villa rustica*. Pentru ca această afirmaţie să fie confirmată ar trebui să se facă cercetări sistematice de către arheologi. În cazul când această clădire face parte din complexul unei *villa rustica*, am putea presupune că tezaurul aparţinea proprietarului acesteia.

Cauza îngropării acestui tezaur ar putea fi, după C. Preda, un atac sarmatic la începutul deceniului al treilea al secolului al III-lea[47]. C. Preda se pronunţă asupra ascunderii monedelor aducând argumentul că ultimele se opresc la Elagabal. Suntem de părere că acestea au putut fi îngropate şi în vremea lui Severus Alexander, ultima monedă fiind un *terminus post quem*. S-ar putea, de asemenea, ca deşi ultimele monede de la Barza au fost emise în vremea lui Severus Alexander

şi se află şi ele în postura de *terminus post quem*, depozitul să fi fost ascuns mai târziu. În acest caz am putea admite, după părerea noastră, că tezaurele terminate cu monede de la Severus Alexander îngropate în Dacia să fie urmarea unei stări de nelinişte în zona provinciilor de la Dunărea de Jos ale imperiului cauzată de dorinţa legiunilor aflate în Orient de a se întoarce în centrele de garnizoană, deoarece germanii trecuseră graniţele Rinului şi Dunării în 231–232[48]. Deocamdată, până la publicarea şi a altor tezaure monetare care fac parte din această categorie apte să aducă şi alte date care ar oferi argumente pentru precizarea mai exactă a cauzei îngropării lor, se poate susţine fără teama de a greşi că ipotezele emise până în prezent nu sunt destul de convingătoare.

NOTE

[1] Tezaurul a intrat în literatura de specialitate sub numele Dăneşti, cf. Gh. Poenaru Bordea, B. Mitrea, Dacia, N.S., 35, 1991, p. 221, nr. 36.

[2] Informaţiile ne-au fost oferite de dl. V. Marinoiu, directorul muzeului din Târgu Jiu. Mulţumim şi pe această cale doamnei Niculina Rădescu pentru amabilitatea de a ne permite studierea tezaurului.

[3] Primele săpături au fost executate de Gr. Tocilescu şi P. Polonic în anul 1897 (Mss. Gr. Tocilescu, *Academia Română*, nr.5136, f. 14286; idem, *Fouilles et recherches archéologiques en Roumanie*, Bucureşti, 1900, p. 138); D. Tudor, BCMI, 33, 1940, 103, p. 18–33; Gr. Florescu şi colab., Materiale, 4, 1957, p.103 şi urm.; E. Bujor, Materiale, 10, 1973, p. 107–117; TIR, L. 34, s.v.; Gh. Poenaru Bordea, RM, 3, 1971, p. 259–260; OR[4], p. 68-70; C.C. Petolescu, Oltenia, 2, 1980, p. 106 şi urm.; Cr.M. Vlădescu, Litua, 3, 1986, p. 136–137; V. Marinoiu, Litua, 3, 1986, p. 138–155; idem, Litua, 12, 1992, p. 24–34.

[4] OR[4], p. 273; D. Tudor, M. Davidescu, Drobeta, 2, 1976, p. 158; C.C. Petolescu, Litua, 3, 1986, p. 156–163.

[5] OR[4], p. 309; C.C. Petolescu, Oltenia, 2, 1980, p. 106; Cr.M. Vlădescu, *Armata romană în Dacia Inferioară*, Bucureşti, 1983, p. 73; idem, *Fortificaţiile romane din Dacia Inferior*, Craiova, 1986, p. 18; D. Protase, în *Istoria Românilor*, II. *Daco-romani, romanici, alogeni*, Bucureşti, 2001, p. 132–133.

[6] OR[4], p. 286.

[7] Al. Ştefulescu, *Gorjul istoric şi pitoresc*, Târgu Jiu, 1904, p. 182 şi urm.; OR[4], p. 227; C.C. Petolescu, SCIVA, 32, 1981, 1, p. 109; Gh. Popilian, AO, 8, 1989, p. 58; P. Gherghe, AO, 4, 1985, p. 175.

[8] OR[4], p. 226.

[9] *Ibidem.*

[10] *Ibidem.*

[11] *Ibidem*, p. 227; P. Gherghe, RMM-MIA, 3, 1978, p. 72–73; G. Calotoiu, I. Mocioi, V. Marinoiu, *Mărturii arheologice în Gorj*, Târgu Jiu, 1987, p. 140; Lucia Marinescu, Sargetia, 21–24, 1988–1991, p. 70, nr. 15; eadem, *Statuete de bronz din Dacia romană*, Bucureşti, 2000, p. 76–77 şi p. 43.

[12] OR[4], p. 227.

[13] OR[4], p. 117; B. Mitrea, CN, 1979, p. 33 şi urm.; E. Petac, SCN, 12 (1997), 1998, p. 36–37.

[14] OR[4], p. 117; Carmen Maria Petolescu, CN, 6, 1990, p. 45. Acest tezaur a fost descoperit în 1886 şi era compus din peste 1000 de piese; la MNA n-au ajuns decât 815 monede.

[15] Otilia Gherghe, P. Gherghe, RMM-MIA, 2, 1977, p. 9–12; Carmen Maria Petolescu, *op.cit.*, p. 35–57.

[16] B. Mitrea, Dacia, N.S., 17, 1973, p. 412, nr. 60; Gh. Poenaru Bordea, B. Mitrea, *loc.cit.*, nr. 44; E. Petac, *op.cit*, p. 37, Anexa 3, nr. 6.

[17] Gh. Popilian, Drobeta, 1, 1994, p. 147–157; B. Mitrea, SCIV, 16, 1965, 3, p. 614, nr. 48; OR[4], p. 120; Carmen Maria Petolescu, *op.cit.*, p. 53 şi urm.

[18] OR[4], p. 227; Carmen Maria Petolescu, *op.cit.*, p. 53–54.

[19] OR[4], p. 125; Carmen Maria Petolescu, *op.cit.*, p. 56. Face parte din grupa tezaurelor cu număr mare de monede. Cuprinde 1440 de denari imperiali.

[20] E. Petac, A. Pănoiu, Litua, 7, 1997, p. 55–56.

[21] OR[4], p. 121; Carmen Maria Petolescu, *op.cit.*, p. 60. Şi tezaurul de la Slobozia, astăzi risipit, a fost unul dintre depozitele care au cuprins monede foarte multe (3000).

[22] B. Mitrea, Dacia, N.S., 14, 1972, p. 372, nr. 84; idem, Drobeta, 1, 1974, p. 55–64.

[23] Al. Bărcăcilă, SCN, 1, 1957, p. 413–414.

[24] B. Mitrea, SCN, 5, 1964, p. 576; OR[4], p. 120. Tezaurul s-a împrăştiat. Acesta cuprindea atât monede romane republicane, cât şi imperiale.

[25] Informaţii primite de la dl. V. Marinoiu, directorul muzeului din Târgu Jiu.

[26] B. Mitrea, SCIV, 21, 1971, 1, p. 127.

[27] Cu privire la această teorie, vezi B. Mitrea, Emilia Zaharia, ArhMold, 5, 1967, p. 868–880.

[28] B. Mitrea, Dacia, N.S., 7, 1963, p. 593. În acest tezaur a fost şi o drahmă din Caesarea Cappadociei.

[29] C. Preda, BSNR, 86–87 (1992–1993), 1996, p. 115, nota 3. Autorul semnalează şi o drahmă emisă în Orient, pentru Faustina II.

[30] G.F. Hill, *Ancient Greek and Roman Coins*, Chicago, 1964, p. 18 şi p. 89.

[31] C. Preda, *op.cit.*, p. 109 şi urm.

[32] *Ibidem*, p. 128–129.

[33] B. Mitrea, Dacia, N.S., 13, 1969, p. 548, nr. 51; Gh. Popilian, Z. Garău, Contribuţii istorice, I, 1972, p. 190–199 ; E. Petac, *op.cit.*, p. 37, Anexa 3, nr. 7.

[34] Fl. Mîrtzu, Şt. Trâmbaciu, BSNR, 70–74 (1976–1980), 1981, p. 189–209. Primele 18 monede din cele 49 au fost găsite de un grup de ostaşi care le-au predat muzeului din Câmpulung. Nu este sigur dacă ostaşii au predat toate monedele, pe care le-au găsit în albia unui pârâu. Autorii au cercetat amănunţit albia pârâului pe o distanţă de 30 m şi au mai găsit încă 31 de piese. Probabil că tezaurul a fost îngropat în apropierea pârâiaşului şi prin erodare a fost risipit. Toate aceste împrejurări nu ne fac să fim siguri că a fost recuperată cea mai mare parte a tezaurului.

[35] D. Protase, SCN, 1, 1957, p. 149–172.

[36] Idem, SCN, 2, 1958, p. 234–256.

[37] J. Guey, RN[6], 4, 1962, p. 76–140; idem, RN[6], 8 (1966), 1967, p. 110–122; D.R.W. Walker, *The Metrology of the Roman Silver Coinage, II. From Nerva to Commodus*, BAR, *Supllementary Series*, 22, Oxford, 1977, p. 40–45; cf. Gh. Poenaru Bordea, SCN, 12 (1997), 1998, p. 60 şi p. 138; B. Mitrea, SCN, 5, 1971, p. 128–129.

[38] E. Petac, *Circulaţia monetară în provincia romană Dacia*, teză de doctorat (aflată în biblioteca Facultăţii de Istorie a Universităţii din Bucureşti), Bucureşti, 2001.

[39] V. Mihăilescu-Bîrliba, I. Mitrea, *Tezaurul de la Măgura*, Bacău, 1977, p. 25.

[40] J. Lafaurie, BSFN, 25, 1970, 2, p. 491–492.

[41] C. Preda, *op.cit.*, p. 113.

[42] La Brădiceni s-au găsit într-o căldare mai multe monede din care la MNA au ajuns numai 815, deşi numărul monedelor a fost mult mai mare; OR[4], p. 117 (informaţii din dosarul aflat la MNA, 1886, fil. 123).

[43] IDR, I Tab Cer D. VI, p. 212–215.

[44] IDR, I Tab Cer D. VII, p. 217–222.

[45] IDR, I Tab Cer D. VIII, p. 223–226.

[46] Aceste informaţii le-am găsit în monografia comunei Dăneşti care este în curs de redactare sub conducerea prof. I. Ciocăzanu.

[47] C. Preda, *op.cit.*, p. 102–105; cf. Gh. Poenaru Bordea, *op.cit.*, p. 61.
[48] Gh. Poenaru Bordea, *op.cit.*, p. 62 şi notele 162–164.

LE TRÉSOR DE DENIERS ROMAINS IMPÉRIAUX DÉCOUVERT À BARZA, COMM. DE DĂNEŞTI, DÉP. DE GORJ

RÉSUMÉ

En 1969 on a découvert, par hasard, à Barza, comm. de Dăneşti, dép. de Gorj, un trésor monétaire déposé dans une amphore romaine. À ce qu'il paraît le vase contenait 1800 monnaies (1799 deniers et une drachme), mais le musée de Târgu Jiu a récupéré seulement 1337 à savoir: 14 Néron, 1 Galba, 8 Titus, 11 Domitien, 6 Nerva, 58 Trajan, 77 Adrien, 249 Antonin le Pieux, 136 Marc Aurèle, 129 Commode, 1 Dide Julien, 6 Albin, 302 Sèptime Sévère, 215 deniers et une drachme grecque Caracalla, 10 Macrine, 31 Élagabale et 7 Alexandre Sévère. La plupart des monnaies appartiennent à la période Trajan–Commode (61,25%).

Les poids moyens les plus élevés sont ceux des émissions de Marc Aurèle (3,10 g), Antonin le Pieux (3,07 g) et Adrien (3,02 g). On pourrait croire que l'enfouissement du trésor a été provoqué par une situation trouble dans la région du Bas-Danube à cause d'une attaque venue de l'est. D'autres numismates croient que les attaques des Germains, qui avaient déjà traversé le Rhin et le Danube (231–232), ont obligé les légions qui se trouvaient en Orient de rentrer dans leurs garnisons. Les auteurs considèrent que toutes les deux explications sont seulement des hypothèses.

EXPLICATION DES FIGURES

Tableau I. La répartition des monnaies du trésor de Barza selon les émetteurs.
Tableau II. La répartition des monnaies du trésor de Barza selon les poids.